

מיזוג פנימי

פרויקט של

צריך אותך,
את כולך

JLI

הרב אפרים מינץ
מנהל ראשי

הרב דובי רבינוביץ
רבקי מוצ'קין
רכזי מערכת

הרב נפתלי סילברברג
הרב לייזר גורקאוו
אחראי תוכן

שיינא גראש
זלמן קארף
עימוד ועיצוב

הרב מענדי רבינוביץ
תרגום

מנחם רבינוביץ
הגהה

SIE (שיחות באנגלית)

הרב שמולי אבצן
אחראי תוכן

הרב אלי טאוגר
הרב שלום זירקינד
הרב זלמי אבצן
עריכה

יוסף יצחק טורנר
עימוד

מרכז 302

הרב משה קוטלארסקי
סגן יו"ר מרכז לענייני חינוך
יו"ר JLI

הרב מענדי קוטלארסקי
מנהל ראשי מרכז 302

הרב נחום שפירא
מרכז 302

משרד משיח

הרב שלמה נפרסטק
גב' גיטל נפרסטק
מנהלים, משרד משיח

הרב מענדל חייטון
בית מדרש לשלוחים

פעסי נפרסטק
שיוק

וועד השלוחים של משרד "קמפיין משיח"

נערך על ידי משרד משיח של מרכז 302

© כל הזכויות שמורות, 2021

למכון רוהר ללימודי יהדות JLI
ולמכון שיחות באנגלית

טקסט השיחות המקורי באידיש מודפס באישור הוצאת הספרים קה"ת

אין להעתיק או להעביר שום חלק מתוכן חוברת לימודים זו בשום צורה או
אמצעי, ללא אישור בכתב מאת בעלי זכויות היוצרים.

מיזוג פנימי

צריך אותך, את כולך

תוכן

1 הרקע

קורס מקצועי מבית JLI המשמש כרקע לשיחה, וסולל את הדרך להבין ולהעריך את המהפכה שהרבי בא לחולל בשיחות השבועיות שלו.

27 המקור

קראו בעצמכם את דברי הרבי.

42 הביצוע

הגיע הזמן ליישם את כל מה שלמדנו. בחלק זה ניתן למצוא עצות מעשיות, הצעות ותרגילי חשיבה מהחיים האמיתיים שנוכל לקחת לחיי היומיום שלנו.

הרבי לימד אותנו לזרז את ביאת המשיח על ידי שכבר כעת – בימים האחרונים של הגלות – נחיה עם חשיבה גאולתית¹.

אבל מהי בדיוק חשיבה גאולתית?

במשך ארבעים וארבע שנים, לימד אותנו הרבי את החשיבה הגאולתית – התפיסה בה אנו חיים את הגאולה ואת משיח. הרבי החל בללמד אותנו מושגים בסיסיים, אך לאורך השנים חשף רבדים עמוקים יותר ויותר. במהלך השנים תנש"א ותשנ"ב הציג בפנינו הרבי את תורתו בשיא פריחתה. הוא המחיש לנו כיצד כל המושגים שהוא פיתח במשך השנים הם בעצם תובנות שונות המרכיבות יחד את התפיסה הגאולתית הכוללת.

במהלך ששת החודשים הקרובים נלמד שש שיחות על משיח. כל אחת מהשיחות הללו מייצגת נקודת מעבר מן החשיבה המקובלת לחשיבה הגאולתית. לפני כל שיחה, נקדים בשיעור שידגים לנו את השתלשלות הרעיון וכיצד מושג זה התפתח בתורתו של הרבי לאורך השנים.

במשך שנים ועשורים, הרבי ממש הכניס בנו ופיתח אצלנו את החשיבה הגאולתית. על ידי הנחת רעיונות ייחודיים שאותם הרחיב והעמיק בעשורים הבאים, הרבי אפשר לנו להסתגל לדרך החשיבה שלו והכשיר אותנו, לאט ובהדרגה, לשינויים המהפכניים שחשף בשנים תנש"א ותשנ"ב.

בסיום פרויקט זה, תהיה לנו הבנה יסודית יותר בחשיבה הגאולתית ועד כמה היא שונה מהתפיסה הגלותית שהפכה למקובלת. מטרתו של פרויקט זה היא לעזור לנו לאמץ פרספקטיבה וחשיבה כזו בחיי היומיום שלנו.

¹ ראו למשל ספר השיחות תנש"א ב, 707.

גוף ונשמה

כולנו מורכבים מכוחות מנוגדים: גוף ונשמה; נפש אלוקית ונפש בהמית. השיטה המקובלת להתמודדות עם הפיצול הזה היא לרתום את הנפש הבהמית אל הנפש האלוקית – להפוך את הגוף לכלי לנשמה.

הרבי לימד אותנו שבעוד השגת הניצחון על ידי התגברות על הנפש הבהמית היא עבודה חשובה, התפיסה הגאולתית לוקחת אותנו צעד אחד קדימה, ומשיגה את הניצחון על ידי גישה המשלבת את שני הניגודים יחד, סינתזה² המורכבת מהגוף והנשמה: לראות את הנטיות של הגוף והמבנה החומרי שלו, לא כחולשות אלא ככוחות חיוניים למימוש המטרה האלוקית של הבריאה.

אין מקום בו הסינתזה הזו בולטת יותר מאשר במערכת היחסים הייחודית ששזר הרבי בין שליח למשלח.

השליח

יותר מכל הרביים הקודמים, הרבי הפך את עניין השליחות לעמוד תווך מרכזי ביחסים בין רבי לחסיד. הרבי אמר שכל חסיד, כל יהודי, הוא שליח, ושהשליחות הזו היא מחויבות לכל החיים. איפה שלא נמצא את עצמנו ובכל מה שאנחנו עושים, אנו מחפשים דרכים כיצד להביא עוד יהדות לעולם. בכל מפגש עם מישהו או משהו אנו מנסים להגיע אל ההישגים שהרבי רוצה שנשיג.

יש לנו את הזכות לתת לרבי את החיים שלנו, כשלוחים. אך האופן שבו חיינו מסורים לרבי שונה משמעותית מההתמסרות שדרשו הרביים הקודמים.

הרביים הקודמים שלחו גם הם חסידים למשימות שונות. משימות אלה היו כרוכות לעיתים קרובות בסכנת חיים. הרבי הקודם, למשל, שלח חסידים רבים למשימות שעלו להם בחירותם ואפילו בחייהם. מערכת היחסים בין רבי וחסיד דורשת מסירות ומחויבות מלאות מצד החסיד לרבי. החסיד נדרש לבטל את

² = מיזוג; צרוף מרכיבים לדבר אחד; שיטה המורכבת מרעיונות שונים.

מחשבותיו האישיות ולבצע אך ורק את הוראותיו של הרבי. מצד שני, לאחר תום המשימה, היו החסידים חופשיים לחזור לחייהם הפרטיים.

הרבי שינה את המודל הזה משני הכיוונים.

כדי להיות שלוחים של הרבי, אנו לא מתבקשים באופן קבוע לבצע משימות המסכנות את חיינו. כשלוחי הרבי, אנו חיים את חיינו בצורה עצמאית, ויש לנו חיים טובים ונוחים. מצד שני, כל החיים שלנו הם חלק מהשליחות. אנחנו לא נשלחים למשימות ספציפיות. אנו נשלחנו להיות שלוחים. כל מה שאנו חושבים, מרגישים ועושים הוא ביטוי של השליחות שלנו. המושג 'שליחות' מגדיר את עצם קיומנו, כולל בתוכו את כל מה שאנו עושים בחיינו, וזו אחריות ומחויבות לכל החיים.

לכאורה, דבר אחד מנוגד לשני. מצד אחד, אנחנו אנשים עצמאיים החיים במסגרת חיים נוחה, מתפרנסים, וגם עושים את העבודה המוטלת עלינו. מצד שני, השליחות חדורה בנו עד שהיא נספגת בעצמותינו.

בשיעור זה נראה כי סתירה זו קיימת רק אם מסתכלים מזווית השיטה הגלותית המקובלת. מבחינת השיטה הגאולתית, זוהי אינה סתירה אלא סינתזה.

ה מ י ז ו ג

חסידים מדורות קודמים חונכו כי הרמה הגבוהה ביותר של ביטול היא ויתור עצמי: לשים את עצמך לגמרי בצד ולהתמסר לחלוטין לרבי.

בהקשר של שליחות, הרבי לימד אותנו כי סינתזה עדיפה על ויתור מוחלט. הרבי הסביר שכדי להיות שלוחים מושלמים, עלינו לחשוב בכוחות עצמנו ועדיין להתמסר לחלוטין אל המשלח.

הרבי לימד אותנו לקחת בעלות על השליחות האישית שלנו בכך שנחליט לבד מהו המקום, הזמן והאופן הטוב ביותר להפיץ יהדות. אם היינו מרגישים שאין לנו בחירה בעניין ואנחנו עושים הכל רק לפי ההוראות שהרבי מכתוב לנו, היינו עושים את המוטל עלינו אבל אולי לא היינו מצליחים לעשות את הקילומטר הנוסף כדי להבטיח את הצלחת המשימה. מצד שני, עלינו לדעת שהעצמאות המחשבתית שלנו היא חלק מהמסירות שלנו לרבי. מכיוון שהרבי רוצה שנחשוב באופן עצמאי, לכן אנו חושבים באופן עצמאי.

כאן, הרבי לוקח בעיה – הרוח העצמאית המאפיינת חלק ניכר מהתרבות של המאה העשרים והעשרים ואחת – והופך אותה לנכס. במקום לראות בעצמאות

זו כתנועה שלילית, הרבי השתמש בה כהזדמנות ליצור סוג חדש של שליח: כזה שמסוגל לחשוב באופן עצמאי; וכזה שחושב על פתרונות יצירתיים, מעלה רעיונות חדשים, ובה בעת הוא מסור לחלוטין לרבי.

זה מסביר את הפיצול בחיינו. בתור שלוחים של הרבי, לא דורשים מאיתנו למות למענו. דורשים מאיתנו לחיות, ולחיות טוב, אך לחיות בשביל הרבי: למקסם את עצמאותנו וכישרונותינו, אבל שזה יהיה עבור השליחות של הרבי; להתאים את מחשבותינו האישיות עם רצונו של הרבי. כפי שאמר פעם הרבי לר' גרשון מענדל גרליק, "כמה זמן עליי לשאת אותך על זרועותיי כמו ילד? תחשוב עם החב"ד שלך, והמסקנות שלך יתיישרו עם שלי".

מסיבה זו, במקום לתת לשלוחים הנחיות של מה ואיך לפעול, העדיף הרבי לא פעם שהשלוחים יבדקו את הצרכים המקומיים במקום השליחות ויפעלו בהתאם. כשהרבי אמר לפרופסור יצחק בלוק לעבור לעיר לונדון שבקנדה, הוא שאל את הרבי "מה אעשה בלונדון?" והרבי השיב: "אתה כבר תמצא מה לעשות". כאשר ר' משה פלר נכנס ליחידות לפני שיצא לשליחות, אמר לו הרבי, "אינני יכול לתת לך הנחיות ספציפיות (מכאן), אך עליך להיות גמיש".

איך אפשר לשלוח מישהו למשימה מבלי לספר לו מהי המשימה? התשובה לכך היא שהרבי יצר סוג חדש של שליח: כזה שמגיע למקום, סוקר את הצרכים ואת הפוטנציאל ומבין מה הרבי רוצה שיעשה; שליח גמיש שנותן מענה לצרכים המשתנים של הזמן והמקום. אנו עושים זאת ביזמתנו; אנו מתייחסים לזה כאחריות אישית שלנו; ובכל זאת, אנחנו לגמרי שלוחים של הרבי.

צורה זו של שליחות יוצרת סינתזה המשלבת את השליח עם המשלח באופן שזה חודר לעצם קיומו של השליח. זה לא מחייב אותנו להשאיר את הכישורים שלנו, את היוזמה שלנו, או אפילו את האגו שלנו מחוץ לשליחות. זה מקיף הכל כיוון שזה מחלחל לכל חלק מהמציאות שלנו.

משיח - שליח

עד שנת תשנ"ב לא ידענו שהמטרה מאחורי סינתזה זו קשורה למשיח. הנחנו שהרבי פשוט רצה לתת מענה לצורך השעה. יהודים ברחבי העולם היו זקוקים להתעוררות, והדרך הטובה ביותר לעורר אותם הייתה לגייס כל אחד מאיתנו לעבודת השליחות. הדרך הטובה ביותר לנהל את מפעל השליחות הייתה לתת לכל שליח אוטונומיה מבלי לוותר על החיבור למקור.

בשבת חיי שרה תשנ"ב, הרבי גילה לנו כי הסינתזה שלימד וטיפח לאורך השנים נועדה להכין את העולם לגאולה. הסיבה לכך היא שהגאולה מייצגת את עצם הסינתזה הזו. הגאולה הינה סינתזה של הגוף והנשמה: מצב בו המוח הוא גם עצמאי וגם, בו זמנית, שקוע וכלול באלוקות. פירוש המושג גאולה הוא שהעולם כולו מתקרב ונמשך אל בוראו, לא בכוח או בכפייה, אלא מתוך בחירה. האמת של הקב"ה תהיה כה ברורה עד שלא יהיה צורך לנטרל את מוחנו כדי לקבל את ה' מתוך ציות. במקום זאת, המוח שלנו – האישיות שלנו – יגיע לאמת בכוחות עצמו.

הגילוי הזה היה בתהליך התפתחות במשך ארבעים וארבע שנים. הרבי טיפח את מוסד השליחות בצורה הזו כבר מתחילת נשיאותו. במהלך השנים חשף הרבי את השיטה שלו העומדת מאחורי מוסד ייחודי זה. ולבסוף, כשהיינו מוכנים, גילה הרבי שהסינתזה הזו בין השליח והמשלח מכינה את העולם לקראת המשיח.

לא רק עבודתנו כשלוחים מקרבת את המשיח, אלא – גם ובעיקר – המאמץ הפנימי שלנו לסנכרן את דעתנו עם המשלח.

מסקנה

מיזוג פנימי של שליחות היא המיזוג הפנימי של משיח. לחיות עם חשיבה גאולתית, בהקשר הזה, פירושו של דבר הוא שנשלב את הגוף והנשמה: שלא נשלול ונדחה את רצונות הגוף שלנו, שנאפשר לגוף לשמור על ההרכב והנטייה החומרית שלו, ושנאפשר למוח להפעיל חשיבה עצמאית – כדי שנוכל לתפוס אלוקות ולהתקרב לאלוקות מלמטה.

אותם חום וקדושה רוחניים שאנו מרגישים בשעת התפילה בשבת או בהתוועדות הנמשכת אל תוך הלילה, נוכחים גם כאשר אנו מנהלים משא ומתן עסקי מורכב בעבודה. אותה תחושה של התקשרות שיש לנו כאשר אנו יוצאים לרחובות להביא את המסר של הרבי לעולם ביו"ד שבט מתבטאת גם כאשר אנו לוקחים את בן/בת הזוג לסעוד במסעדה יוקרתית ביום הנישואין. למקומות השונים יש אולי אווירה ותרבויות שונות, אבל אנחנו והמטרה שלנו נשארים תמיד אותו דבר. המטרה שלנו היא להפוך את שני סוגי המקומות לכלים לקדושה ואלוקות. בסוג הראשון, הקדושה נמשכת מלמעלה. באחרון, היא נתפסת מלמטה.

זה לא שיש בנו שני סוגי אנשים – אחד במבצעים והשני במסעדת גורמה. בשניהם זה אותו חסיד. במקום אחד אנו משתמשים בנשמה שלנו כדי להביא את המשיח, ובמקום השני אנו משתמשים בגוף שלנו. בשני המקרים, המניע

שלנו זה החסיד שבתוכנו. ועוד יותר עמוק, בשני המקרים זה הרבי שפועל דרכנו, גם כשאנחנו מחליטים איך, איפה, מתי ובאיזו שיטת פעולה לנקוט.

ככה אנו משלבים את הרצונות והמחשבות שלנו עם קדושה ואלוקות. אנחנו לא דוחים את הכישרונות והמתנות הטבעיות שיש לנו. אנו מתעסקים איתם ומנצלים אותם לאלוקות על ידי שעושים בהם שימוש למטרה קדושה.

כך, אנו מגיעים לנקודה של השיחה: לאמץ חשיבה גאולתית. זוהי חשיבה שאנו יכולים לאמץ בחיי היומיום שלנו כאשר אנו נאבקים בתאוות שלנו. במקום לשאוף לויתור והתנזרות עצמית, אנו שואפים לשילוב וסינתזה.

א. "כמותו" - כמו המשלח

הקונספט של שליחות בהלכה הוא מדהים. הרעיון בעצם אומר שאני יכול לעשות משהו, ולא רק שזה מועיל עבורך – זה ממש כאילו אתה בעצמך עשית את זה. לדוגמה, אתה יכול למנות אותי לקדש אישה, וכאשר אני מניח את הטבעת על אצבעה, היא מאורסת לך, לא לי. זה ממש כאילו היד שלי הייתה היד שלך, ואתה הנחת את הטבעת על האצבע שלה.

באופן דומה, למרות שכל אחד חייב להפריש תרומה, אם אני ממונה על ידך לתת תרומה, אתה מקבל את המצווה. או למשל, חזן יכול להתפלל בשם הקהילה, והשם סולח לקהילה כאילו התפללו בעצמם.

המושג של ייפוי כוח קיים גם במשפט האזרחי. זה מעניק לנו את האפשרות, למשל, להצביע בשם אדם אחר. אבל שליחות היא יותר מסתם פעולה שאני עושה בשמך. אם הפעולה שלי יכולה להעניק לך מצווה או סליחה, חייב להיות משהו עמוק יותר ביחסים בינינו. מה זה?

טקסט 1

משנה, ברכות ה, ה

המתפלל וטעה [בתפילתו], סימן רע לו [סימן שתפילתו לא התקבלה].
ואם שליח צבור הוא, סימן רע לשולחיו [סימן שתפילתם לא התקבלה]. מפני ששלוחו של אדם כמותו.

משנה זו מלמדת אותנו שכאשר אני עושה משהו בשם מישהו אחר – למשל, חזן המתפלל בשם המניין – אינני עושה זאת במקומו. אני ממש הופך להיות הוא. אם אני טועה, הוא טעה.

במשך דורות רבים, חכמי ישראל ותלמידיהם התקשו להבין כיצד בדיוק זה עובד. רבי יוסף ענגיל ניסח שלוש אפשרויות:

טקסט 2

רבי יוסף ענגיל, לקח טוב, כלל א, בענייני שליחות
נסתפקתי הא דקימא לן [=זה שידוע לנו], שלוחו של אדם כמותו. מהו
הכוונה בזה?

אם הכוונה שגופו של שליח נחשב כגוף המשלח.
או השליח לאדם אחר נחשב, רק שהמעשה אשר הוא עושה בשליחותו
על כל פנים מתייחסת למשלח ונחשב שהמשלח עשה המעשה ההוא.
או דלמא [=אולי], גם המעשה איננה מתייחסת למשלח, רק לשליח,
ונחשב שהשליח עשה המעשה, לא המשלח. רק שהתורה גזרה שאף
שאדם אחר עשה המעשה, לא הוא, עם כל זה, כיון ששלחו לכך
מועלת המעשה של האחר עברו כאלו עשאה הוא.

בשתי האפשרויות הראשונות, אתה פועל דרכי. באפשרות האחרונה, אני
פועל עבורך.

המכנה המשותף בין שתי האפשרויות הראשונות הוא שאני, כשליח, אינני פועל
בשמך. אני הופך לחלק ממך ואתה פועל דרכי. האפשרות השלישית דומה לייפוי
כוח במשפט האזרחי, בו אני פועל בשמך.

הרב ענגיל ממשיך ומציע הוכחות לכל אחת משלוש הדרגות הללו ממקורות
תורניים רבים. זה מראה לנו שאין דרך אחת שהיא הדרך האמיתית להיות שליח.
כל שלוש האפשרויות הן אופנים אותנטיים של שליחות. אנו יכולים לבחור
לבצע את השליחות שלנו בכל אחת משלוש הדרגות הללו, או בשלושתן.

ב. שליחות אלוקית

כבר בתחילת הנשיאות של הרבי, הרבי כתב ודיבר על שלוש דרגות אלה
של השליחות. הרבי הסביר כי שלוש הדרגות נובעות ממידת הביטול של
השליח למשלח:

טקסט 3

הרבי, רבי מנחם מענדל שניאורסון, לקוטי שיחות ט, 323

יעדער איד איז דאָך אַ שליח פון אויבערשטען, אויף צו מאַכען די וועלט אַ דירה לו יתברך.

אין דעם ענין השליחות זיינען פאַראַן דריי מדריגות:

(א) די העכסטע מדריגה אין שליחות איז, אַז ער – דער שליח – איז קיין מציאות ניט פאַר זיך, זיין גאַנצע מציאות ווערט דער מציאות המשלח.

(ב) א נידעריגערע מדריגה אין שליחות איז, אַז דער שליח איז טאַקע יע אַ מציאות בפני עצמו, אָבער עשיית השליחות, הייסט עס ניט אַז דער שליח טוט עס, נאָר דער משלח אַליין טוט עס, דורך דעם אבר פלוני ופלוני פון שליח.

(ג) נידעריגער דערפון איז, אַז אויך בשעת עשיית השליחות איז דער שליח אַ מציאות בפני עצמו און די מעשה השליחות איז זיך מתייחס צו איהם, מער ניט וואָס מיט זיין עשיה איז ער מוציא דעם משלח.

די דריי מדריגות אין שליחות געפינען מיר אין גליא דתורה און עס זיינען פאַראַן ראיות לכל הצדדים.

תרגום חופשי:

כל יהודי הוא שליח של הקב"ה – לעשות את העולם דירה לו יתברך.

בעניין השליחות ישנן שלוש מדריגות:

(א) המדרגה היותר נעלית בשליחות היא – שהוא (השליח) אינו מציאות לעצמו; כל מציאותו נהפכת להיות מציאות המשלח.

(ב) מדרגה נמוכה יותר בשליחות היא – שהשליח הוא אומנם מציאות בפני עצמו, אבל ביצוע השליחות, אין זה נחשב שהשליח עושה זאת, אלא שהמשלח בעצמו עושה זאת, על ידי אבר פלוני ופלוני של השליח.

(ג) למטה מזה – שגם בשעת ביצוע השליחות השליח הוא מציאות בפני עצמו, ומעשה השליחות מתייחס אליו, ואין זה אלא שעל ידי עשייתו הרי הוא מוציא [ידי חובה] את המשלח.

שלוש המדרגות האלה בשליחות מצינו בנגלה דתורה וישנן ראיות לכל הצדדים.

הרבי מגדיר את השלוש רמות הללו בשליחות כדרגות ביטול של השליח אל המשלח. במילים אחרות, עד כמה השליח מרשה לעצמו להיכלל במשלח.

אז יש כאלה שיכולים להתבטל לגמרי למשלח שלהם. יש כאלה ששומרים על עצמאותם אך מאפשרים למשלח לפעול דרכם³. ולבסוף, יש אנשים שאינם מאפשרים לכך שאחרים יעברו דרכם. הם שומרים על עצמאותם באופן מוחלט, אך הם פועלים מטעמו של המשלח, כך שזה כאילו המשלח עשה זאת בעצמו.

כעת הרבי חוזר לנושא שבו הוא פתח בטקסט זה – בהסבירו את שלוש מערכות היחסים הללו בהקשר לתפקידו כשלוחיו של ה'.

טקסט 33

הרבי, רבי מנחם מענדל שניאורסון, שם, 323-324

אזוי אויך אין פנימיות התורה, אין עבודת האדם לקונו, זיינען פאַראַן דריי מדריגות פון שליחות:

די עבודה פון עבד בכלל און עבד נאמן בפרט, וואָס ער איז קיין מציאות ניט לעצמו, זיין גאַנצער מציאות איז דער מציאות האדון, ניט נאָר איז זיין מחשבה, דיבור ומעשה פאַראייניגט מיט'ן אדון, נאָר אויך זיינע כחות פנימיים אפילו דער כח הרצון און נאָך מערער אפילו דער כח התענוג, וואָס איז נאָך אַ טיפערער כח אין נפש, איז אויך פאַראייניגט מיט'ן אדון, וכידוע אַז דער תענוג האדון דאָס איז דער תענוג העבד, דאָס הייסט, אַז ער איז אינגאַנצען נתבטל געוואָרען ממציאותו, ביז אַז וואָס דער תענוג האדון איז, דאָס ווערט זיין, דעם עבד'ס, תענוג.

אויף די מדריגה שטייט אין זהר, ועל דרך זה נמצא בירושלמי, מאן פני האדון הוי' דאָ רבי שמעון בר יוחאי.

לכאורה איז דאָס אַ מאמר תמוה. נאָר מצד גודל ועוצם הביטול ווערט ער זיך אָן, ביז אַז זיין גאַנצער מציאות איז דער מציאות האדון.

נאָר דאָס איז דאָך אַ מדריגה וואָס לאו כל מוחא סביל דא.

³ על אף שכך הסברנו כבר לפני כן, שימו לב כי ההבנה הזו בשליחות היא חידוש של הרבי. זה לא רק שהשליח מבצע את העבודה וזה כאילו שהמשלח עשה זאת. הרבי מסביר שהמשלח בעצם עושה בעצמו את העבודה דרך השליח; אלא שהשליח אינו מבטל לגמרי את כל כולו למשלח. הוא רק מאפשר למשלח לתעל את עסקיו וענייניו דרך הידיים והרגליים של השליח - או, עמוק יותר, דרך כוח הפעולה של השליח.

ב) דער צווייטער אופן אין שליחות איז, אַז די שליחות האָט ניט דורכגעדרונגען בעצם מציאותו, ער בלייבט אַ מציאות לעצמו. וכדאיתא בתניא (לה) אַז אפילו צדיק גמור כו' פונדעסטוועגען איז דאָס אַלץ דבר בפני עצמו ירא ה' ואוהבו. יש מי שאוהבו.

אַבער בשעת עשיית השליחות איז דאָס ניט זיין עשייה, נאָר ווי ער זאָגט אין דער היינטיגער הפטרה, "ואשים דברי בפוך", "אני המשנה המדברת בפוך". וואָס דאָס איז העכער פון כעונה אחר הקורא. דאָרטען איז דאָך פאָראַן אַ קורא און פאָראַן אַן עונה, מה שאין כן דער ענין פון, "ואשים דברי בפוך", איז ניט ער רעדט עס, אפילו ניט כעונה אחר הקורא, נאָר, "ואשים דברי", "אני המשנה המדברת בפוך".

הגם אַז ער איז טאַקע א מציאות לעצמו, אַבער בנוגע זיין מעשה על כל פנים איז ער אויס מציאות. ניט ער איז דער עושה, נאָר דער משלח טוט.

דערפאָר איז ער מסיים אין הפטרה, "לנטוע שמים וליסוד ארץ", ווי רבותינו זכרונם לברכה זאָגען, "אי בעו צדיקי, ברו עלמא", ווייל ניט ער טוט, נאָר דער כח המשלח וואָס אין איהם.

ג) די דריטע מדריגה אין שליחות איז, אַז אפילו בשעת עשיית השליחות איז ער אויך אַ מציאות לעצמו, ער איז דער עושה, אַבער מכל מקום איז ער מוציא מיט זיין עשייה דעם משלח, ווייל ער טוט דאָס כדעת המשלח.

(דערפאָר איז דאָך דער דין, אם שינה מדעת המשלח וביחוד אין אַ פרט שדרך להקפיד איז ער קיין שליח ניט.)

אין עבודת השם איז דאָס ביז אין אַ גאָר נידעריגע מדריגה, אבי עס טוט זיך אַפּ דעת המשלח.

ביז אַז נפלה סלע מידו ומצאה עני ונתפרנס בה הרי הוא מתברך.

תרגום חופשי:

כמו כן גם בפנימיות התורה, בעבודת האדם לקונו - ישנן שלוש מדרגות של שליחות:

א) העבודה של "עבד" בכלל ו"עבד נאמן" בפרט - שאינו מציאות לעצמו כלל, כל מציאותו היא מציאות האדון; לא רק [כוחות חיצוניים כמו] המחשבה דיבור ומעשה שלו הינם מאוחדים עם האדון, אלא גם כוחותיו הפנימיים, אפילו כוח הרצון, ויתרה מזו, אפילו כוח התענוג שהוא כוח עמוק יותר בנפש - גם הוא מאוחד עם האדון, וכידוע שתענוג האדון הוא תענוג העבד, והיינו, שהעבד נתבטל לגמרי ממציאותו, עד שעניין זה שהוא תענוג האדון, הרי זה נעשה התענוג שלו, של העבד.

על מדרגה זו כתוב בזוהר, ועל דרך זה נמצא בירושלמי: "מאן [=מיהו] פני האדון ה' דא [=זהו] רשב"י"⁴.

לכאורה הרי זה מאמר תמוה [איך אפשר לומר על רשב"י שהוא האדון ה'?!]. אך הביאור בזה - שמצד גודל ועוצם הביטול נאבדת מציאותו, עד שכל מציאותו נהפכת להיות מציאות האדון.

אלא שזוהי מדריגה שלא כל אחד יכול להגיע אליה.

ב) האופן השני בשליחות הוא - שהשליחות לא חדרה בעצם מציאותו, אלא הוא נשאר מציאות לעצמו, וכמו שכתוב בתניא (פרק לה) שאפילו מי שהוא צדיק גמור, עדיין הוא דבר בפני עצמו ירא ה' ואוהבו, "יש מי שאוהב" [כלומר, "יש" פה אדם בעל מציאות בפני עצמו, אלא שהוא "אוהב" את ה'];

אבל, בשעת עשיית השליחות אין זו עשייה שלו, אלא כמו שכתוב בהפטרה דשבת זו: "ואשים דברי בפ"ך"⁵, וכמאמר [שאמר המלאך לרבי יוסף קארו] "אני המשנה [=הלימוד] המדברת בפ"ך" - שזהו ביטול נעלה יותר מהביטול ד"כעונה אחר הקורא"⁶, שהרי שם ישנו "קורא" וישנו "עונה", משאין כן בעניין "ואשים דברי בפ"ך" הרי הוא אינו המדבר כלל, אפילו לא כעונה אחר הקורא, אלא "ואשים דברי", "אני המשנה המדברת בפ"ך" [כלומר, הדיבור כלל לא מיוחס אליו, אלא למשלח].

⁴ זוהר ב, לח, א. תלמוד ירושלמי, ביכורים ג, ג.

⁵ ישעיהו נא, טז. השיחה נאמרה בשבת פרשת שופטים תשט"ז.

⁶ רבי יוסף קארו, מגיד מישרים, פרשת ויקרא.

⁷ ראו תורה אור, שמות סח, ב.

והיינו, שהגם שהוא אומנם מציאות לעצמו, אבל אם מסתכלים רק בנוגע למעשה שלו – הרי הוא בטל במציאות, כך, שלא הוא העושה, אלא המשלח הוא העושה.

ולכן מסיים בפסוק – בהפטר – "לנטוע שמים וליסוד ארץ"⁸, כמאמר רז"ל: "אי בעו צדיקי ברו עלמא [=אם הצדיקים רוצים, הם יכולים לברוא עולם]" – כיוון שזה לא הוא העושה, אלא כוח המשלח אשר בו.

ג) המדרגה השלישית בשליחות היא – שאפילו בשעת ביצוע השליחות הרי הוא עדיין מציאות לעצמו, הוא זה שעושה, ובכל זאת, בעשייה שלו הרי הוא מועיל למשלח, כיוון שעושה זאת כרצון המשלח. (לכן הדין הוא שאם שינה מרצון המשלח ובמיוחד בפרט כזה שרגיל להקפיד עליו, אזי אינו שליח¹⁰).

בעבודת השם – הרעיון הזה יכול להגיע עד לרמה נחותה ביותר, כל עוד רצונו של המשלח מתבצע.

ועד כדי כך, שאם נפל מידו [ללא ידיעתו] מטבע, ומצאו עני ונתפרנס בו הרי הוא [זה שהפיל אותו] מתברך [כיון שבסופו של דבר, רצונו של ה' התבצע]¹¹.

אז, אותם תארים המתווים את היחסים בין שליח למשלח בן אנוש קיימים בין יהודי לה', כי כל יהודי הוא שליח של ה'. יש כאלה שיכולים להגיע לרמת הביטול הגבוהה ביותר. חלק יכולים להגיע רק לרמת הביניים. ורובם יכולים להגיע לפחות לרמה הנמוכה ביותר.

ג. רבי וחסיד

הרבי מסביר כי הדרגות הללו של שליחות נוגעות גם ליחסים בין הרבי לחסיד, כל חסיד:

⁸ ישעיהו נא, יג.

⁹ סנהדרין סה, ב.

¹⁰ מחנה אפרים, הלכות שלוחים ג.

¹¹ רש"י, דברים כד, יט.

טקסט 4

הרבי, רבי מנחם מענדל שניאורסון, לקוטי שיחות יב, 148

תלמידי בעל ההילולא = [הרבי¹²], בניהם ובני בניהם, יש בהם כחו, כח המלמד את בן חברו תורה ["כאילו ילדו"]. ובמילא ישנה עליהם אחריות אל המלמד, בעל ההילולא. ולא עוד אלא גם אלו שרק ראו אותו, גם בהם יש כחו, כח המלמד. ואפילו אלו שלא ראו אותו, כחו זה בהם על ידי כח המשלח, אשר על ידי כח זה שלוחו של אדם נעשה כמותו.

וכמה דרגות בזה:

נתינת רשות וכח לשליח לעשות כמותו של המשלח [לפעול לפי מה שהמשלח היה עושה, אם היה שם], אבל העשייה - עשיית השליח היא, כי השליח מציאות בפני עצמו הוא בכל עניו, אלא שהוא רוצה למלאות את השליחות.

נתינת כח מהמשלח לשליח לעשות, עד שהעשייה - עשיית המשלח היא, כי אין פעולות השליח (בענין השליחות) מציאות בפני עצמו, ואינם אלא כח המשלח.

נתינת כח מהמשלח וביטול השליח להמשלח, עד שהשליח עצמו אינו אלא המשלח.

וכל אחד ואחד [מהחסידיים] הנהו אחד מסוגים הנזכרים לעיל, ואחריות המתאמת לסוג זה, עליו.

הרבי הסביר את המושג הזה כבר בתחילת הנשיאות¹³. הרבי רצה שנבין שיש פירמידה של ביטול, ושכדי להיות שליח של הרבי או שליח של ה' יש לעמוד לפחות על הרמה הנמוכה ביותר של הפירמידה הזו. עם זאת, אל לאדם להיות שבע רצון ממעמדו, אלא עליו תמיד לשאוף לעלות לרמות של ביטול גבוהות יותר ויותר עד שיהיה כלול לחלוטין במשלח.

יותר משלושים שנה לאחר מכן, גילה הרבי קטגוריה רביעית בפירמידת הביטול שבין שליח למשלח.

¹² הרש"ב.

¹³ הטקסט שזה עתה קראנו נכתב בתש"א והטקסטים הקודמים (טקסט צא-ב) נכתבו בתשט"ז.

א. הקטגוריה הרביעית

בחמישה עשר באב, תשמ"א, כתב הרבי מכתב לשלוחים בארץ ישראל לרגל כינוס השלוחים שתוכנן לשבוע שלאחר מכן. במכתב זה חשף הרבי קטגוריה חדשה לגמרי בפירמידת השליחות שעד כה לא הייתה מוכרת לנו:

טקסט 5

הרבי, רבי מנחם מענדל שניאורסון, ספר השליחות 349

ויהי רצון שיקיימו שליחותם בשלימות המתאימה לפעולות הבאות לאחר החלטות הכוללות ומוסיפות (כהציווי להעלות בקודש) על ההחלטות [שקיבלו ב] ארבע פעמים [הקודמות שהתקיים הכינוס, שהן כנגד] ארבעה אופני שליחות (שיש בזה [=בכל אחד מהם] מה שאין בזה [=באחרים]):

(א) מעשה השליח הוא דהמשלח¹⁴, (ב) כללות כח המעשה דהשליח היא דהמשלח, (ג) כל מציאות השליח היא מציאות המשלח, (ד) דיש גם המעלה אשר במציאות דשליח [=שהשליח ירגיש את עצמו כישות נפרדת].

הרב ענגיל דיבר רק על שלוש דרגות, ונראה שהרבי הוסיף רביעית. מספר ימים לאחר מכן, הרבי הסביר בהתוועדות, כי הוא לא ממש הוסיף דרגה לפירמידת השליחות של הרב ענגיל. במקום זאת, הוא הציג שינוי מרעיש בכל ההבנה שלנו לגבי השליחות. יתר על כן, שינוי זה נוגע לכל שלוש הדרגות של שליחות שפורטו על ידי הרב ענגיל.

¹⁴ שימו לב שהרבי מוסיף שינוי עדין אך עוצמתי. במקום לומר שפעולותיו של השליח מיוחסות לשליח אך מועילות למשלח כיוון שהן בוצעו על פי הוראותיו, אומר הרבי כי פעולות השליח הן פעולותיו של המשלח. בכך, הרבי מגדיר את ההבדל בין הדרגה הנמוכה של שליחות לבין הדרגה האמצעית באופן קצת שונה. בדרגה האמצעית, לא רק פעולותיו של השליח מיוחסות למשלח, אלא כל יכולת הפעולה שלו (כוח המעשה). גם זה חידוש.

ראשית, הרבי הסביר כי שליח חייב לקחת בעלות על השליחות שלו – רעיון רדיקלי חדש:

טקסט א6

הרבי, רבי מנחם מענדל שניאורסון, לקוטי שיחות לג, 118-119

בעבודת האדם לקונו ישנו עילוי [=מעלה] כשהשליח הוא מציאות בפני עצמו (נפרד מהמשלח) כי אז יש בעבודתו בגלוי המעלה ד"קב [=מידה] שלו",¹⁵ ואמרו רבותינו זכרונם לברכה שעל פי טבע בריאתו, "אדם רוצה בקב שלו מתשעה קבים של חבירו". וכמו שרואים במוחש, דכאשר הרגשת האדם ביחס לדבר מסויים היא שזהו ענין הנוגע לו, הרי זה מעורר אצלו יגיעה גדולה יותר [להצליח]. וכן יש לו בזה יותר תענוג וכו'.

וכן בעבודה רוחנית, דכאשר עבודתו היא באופן שאינו מרגיש את מציאותו וחושב רק אודות המשלח (או אפילו בדרגא הפחותה בשליחות, שנחשב לעשיית השליח אלא שעשייתו היא בשביל המשלח), הרי זה יכול לגרום לחלישות בענין היגיעה.

ולדוגמא: כאשר התייגע בכל כחו, ומכל מקום הענין לא נשלם עדיין, שאז אפשר שיעלה במחשבתו, דמכיון שהוא עשה את כל אשר ביכלתו, והענין הרי הוא של ה"משלח" (הקדוש ברוך הוא), הרי הוא את שלו עשה, והשאר – ישלים המשלח.

ולכן יש מעלה בהרגשה שישנה מציאות השליח, אשר דבר השליחות נמסר לו וזהו ענין שלו, ובמילא הדבר נוגע לו במיוחד¹⁶.

במבט ראשון נראה שזה מרחיק אותנו לגמרי מהרעיון של שליחות. שלוחים אינם פועלים עבור עצמם. הם פועלים בשם המשלח שלהם. ובכל זאת כאן הרבי מעודד את השלוחים לקחת בעלות על השליחות שלהם ולראות בה כעסק

¹⁵ בבא מציעא לח, א.

¹⁶ כאשר הרבי דיבר על כך בהתוועדות של כ"ף מנחם אב תשד"מ, נתן הרבי את הדוגמה של הנחת תפילין עם יהודי. אנו עלולים להניח תפילין עם יהודי פעם אחת, מבלי שיהיה אכפת לנו אם מחר הוא גם יניח תפילין, מתוך מחשבה שמחר זה כבר עניין של ה' לדאוג לזה. אבל כשאנו לוקחים אחריות אישית על השליחות שלנו, לא ננוח עד שנדע שהיהודי יניח תפילין גם מחר.

משלהם ולא כעבודה עבור המשלח. איך זה הגיוני? איך אפשר לכנות אותם שלוחים ולייחס את מעשיהם אל המשלח כשהם מסתכלים על זה כמבצע אישי? מסביר הרבי כי הכוונה כאן היא לא לשלול את הביטול שלנו, אלא לשדרג אותו על ידי יצירת סינתזה הכוללת את העמידה העצמאית יחד עם הוויתור העצמי – המציאות שלנו יחד עם הביטול שלנו.

טקסט 66

הרבי, רבי מנחם מענדל שניאורסון, לקוטי שיחות לג, 119

אף על פי שיש מעלה בהרגשת מציאות [הנפרדת] השליח, אין זה סותר חס ושלום לענין "שלוחו של אדם כמותו", שהשליח צריך להיות בטל אל המשלח.

הסברת הענין:

זה גופא שצריך להיות מציאות של שליח (נפרד מהמשלח), הרי זה גופא רק מפני שזהו רצון ותענוג המשלח – כי דוקא על ידי זה, [יוכל המשלח לומר בשביעות רצון:] "נחת רוח לפני, שאמרת ונעשה רצוני"¹⁷.

ומזה מובן, שבעומק הענין, מציאותו של השליח (אינה מציאות בפני עצמו, אלא היא) מתאחדת עם מציאותו של המשלח, [עד שהם נהפכים] להיות מציאות אחת.

(ואדרבה – זה גופא הוא החידוש בענין השליחות, שהשליח צריך להיות איש בר דעת בפני עצמו (ולא [ילד] קטן), שנמסר לו כחו ותוקפו של המשלח. ומכל מקום, כל כחו (בענין השליחות) קאתי [=נובע] מכח המשלח.)

ונמצא, שאין כאן דרגא ואופן בשליחות שהשליח נשאר (באמת) מציאות בפני עצמו. אלא דבר זה (שהשליח צריך להיות מציאות בפני עצמו) הוא פרט נוסף בענין השליחות (דשלוחו של אדם כמותו). שכדי שיושלם רצון המשלח כדבעי [=כראוי] צריך להיות מעשה השליחות נעשה על ידי מציאות השליח (עד שמרגיש את עצמו כבעל הדבר).

¹⁷ רש"י, שמות כט, יח.

הסיבה שיש לנו חשיבה עצמאית היא לא כי אנחנו רוצים זאת. אנו שומרים על אופי עצמאי אך ורק משום שהמשלח דורש זאת מאיתנו, כדי שהשליחות תתבצע כמו שצריך. זה הופך את עצמאותנו לביטוי של הביטול למשלח. המשלח היה ממלא משימה זו על ידי שהיה לוקח עליה בעלות ואחריות אישית. לפיכך, אם אנו רוצים להפוך להיות המשלח, כפי שראוי לשליח אמיתי, עלינו גם לקחת בעלות על המשימה. בלשון של חסידות, זוהי התאחדות של ביטול ומציאות. עוד דרך לנסח את זה: המציאות שלנו והמציאות של המשלח שלנו מתאחדות להיות מציאות אחת¹⁸.

אף שהרבי הגדיר זאת במכתבו כדרגה רביעית, הרבי הסביר כי הכוונה פה אינה רק דרגה נוספת¹⁹. בכל שלושת הרבדים של שליחות, יכול אדם לבצע את שליחותו כשכיר שבסופו של דבר משאיר את האחריות למעסיק שלו, או כבעלים שלוקחים אחריות אישית על העסק. המשמעות היא שאפילו שלוחים ברמה הגבוהה ביותר של פירמידת הביטול, עליהם לראות את השליחות שלהם כעסק פרטי שלהם. זהו המיזוג האולטימטיבי בין עמידה עצמאית לויתור עצמי – מציאות וביטול.

דבר זה מעמיס על השליח מטלה תובענית. עלינו לטפח את שני ההיבטים של מערכת היחסים שלנו עם המשלח בו זמנית:

טקסט 7

הרבי, רבי מנחם מענדל שניאורסון, ספר השיחות תש"נ א, 134

ועל דרך זה איז אויך בנוגע צו אַ איד אַלס שלוחו של הקדוש ברוך הוא, אַז דער אויבערשטער האָט אים אַראָפּגעשיקט אַלס אַ נשמה בגוף באופן אַז בגלוי שטייט ער אַלס אַ מציאות בפני עצמו, און דאַרף טאַן זיין עבודה בכח עצמו (מיט זיינע אייגענע כחות), בקב שלו; און ניט קוקנדיק אויף דעם, איז דער שליח זיך אינגאַנצן מבטל צום משלח, ביז אַז ער ווערט כמותו דהמשלח ממש.

¹⁸ ראו תורת מנחם תשד"מ ד', 2450, מבוסס על אור תורה מה, ב. זה לא אומר שהרבי לא עוזר לנו. להפך, הרבי ביקש כל הזמן משלוחים שיתנו דיווחים מפורטים, וסיפק הדרכה והכוונה בכל שאלה שהועלתה בפניו. אבל הרבי רוצה שהשלוחים (וחסידים בכלל, מכיוון שכל החסידים הם שלוחים) ייקחו אחריות על השליחות שלהם כאילו זה עניין אישי שלהם. ביו"ד שבט תשי"א, הרבי הכריז שבחב"ד תמיד היה מצופה מכל חסיד לעשות את עבודתו בעצמו במקום להסתמך על הרבי. הרבי אמר שהוא יעזור ככל האפשר, אך זה יהיה יעיל רק אם החסידים יעשו את העבודה בעצמם. (תשי"א א (תורת מנחם, ב), 212-213).

¹⁹ ראו גם תורת מנחם תשד"מ ד', 2451.

קומט אויס, אַז ביי אַ אידן דאַרף זיין אַ חיבור פון צוויי פאַרקערטע קצוות בקיום שליחותו צו מאַכן אַ דירה בתחתונים: דער שליח דאַרף זיין אַ בר דעת, ער דאַרף נוצן זיין שכל בכדי אויספירן די שליחות. צוזאַמען דערמיט דאַרף ער זיין אינגאַנצן בטל צום משלח, וויסנדיק אַז ער גייט בכחו ובשליחותו מקיים זיין די שליחות, ושלוחו של אדם כמותו.

תרגום חופשי:

ועל דרך זה הוא גם בנוגע ליהודי [שהרי כל יהודי הוא] שלוחו של הקב"ה, שהקב"ה שלח אותו בתור נשמה בגוף באופן אשר בגלוי הוא קיים כמציאות (שליח) בפני עצמו, וצריך לעשות עבודה בכוח עצמו (בכוחותיו הפרטיים), לפי המידות שלו; ומבלי הבט על כך, מתבטל השליח כולו למשלח, עד שנעשה כמותו דהמשלח ממש.

נמצא, שיבבני ישראל צריך להיות חיבור של שני קצוות הופכיים בקיום שליחותו של ה' לעשות דירה בתחתונים: השליח צריך להיות בר דעת, הוא צריך לנצל את השכל האישי שלו בכדי למלא את השליחות, ביחד עם זה הוא צריך להתבטל לגמרי למשלח, בידעו שהולך בכוחו ובשליחותו של המשלח לקיים השליחות, ושלוחו של אדם כמותו.

חיבור זה של ניגודים הוא חידוש של הרבי. בתפיסתו של רבי יוסף ענגיל יש רק שלוחים שהם יותר כפופים למשלח שלהם, ושלוחים שהם פחות כפופים. הרבי מגיע עם ההבנה שיש שלוחים שהם בו זמנית כנועים ועצמאים. יתר על כן, השניים מתמזגים כל כך עד שהעצמאות היא ביטוי לכניעה. זוהי הבנה חדשה לגמרי של שליחות, הבנה מהפכנית.

הרבי גילה לנו על הסינתזה הזו בשלב מאוחר יותר של הנשיאות שלו²⁰. אך מסתבר שזו בדיוק אותה הסינתזה שהרבי טיפח והדריך אותנו אודותה מההתחלה. הרבי תמיד דרש משלוחים ליטול יוזמה ואחריות על שליחותם מבלי להתפשר על הביטול שלהם למשלח. לאחר יותר משלושים שנה של טיפוח מערכת יחסים מסוג זה, הסביר הרבי את הרקע שלה וההיגיון שמאחוריה.

²⁰ הרבי הסביר מושג זה במכתביו לכינוס השלוחים בארץ ישראל בקיץ תשמ"ג ותשד"מ. בהתוועדויות של כ"ף אב באותן שנים (תורת מנחם תשמ"ג ד, 1911-1910; תורת מנחם תשד"מ ד, 2449-2452), הרבי פיתח עוד יותר את המושג הזה. שיחות אלה עובדו מחדש עבור הליקוט של פרשת קורח תשמ"ח, והרבי הגיה את השיחה. השיחה נדפסה בלקוטי שיחות לג, 113-119.

סינתזה זו אינה רק דרכם של אלה שחיים את חייהם כשלוחים. זוהי דרך החיים של כל יהודי. כפי שאמר הרבי מספר פעמים, כל יהודי הוא שליח²¹.

טקסט 8א

הרבי, רבי מנחם מענדל שניאורסון, ספר השיחות תשנ"ב, 109

אין דעם אַלעם קומט צו נאַכמער בדורנו זה במיוחד – אין וועלכן ס'איז צוגעקומען אַ חידוש אין דעם ענין השליחות. אַז כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר, נשיא דורנו, האָט ממנה געווען יעדער אידן פון דעם דור צו זיין זיינער אַ שליח אין הפצת התורה והיהדות און הפצת המעינות חוצה, ביז צו ברענגען די גאולה האמיתית והשלימה.

און ווי מ'זעט בפועל, אַז איצטער קומט אָן לייכטער מסביר זיין אַ אידן – אפילו אַזאָ וואָס האָט לפני זה בגלוי דערצו קיין שייכות ניט געהאַט – אַז נוסף אויף זיין אייגענער עבודה, האָט ער אויך די אחריות צו זיין אַ "שליח", צו משפיע זיין (פון זיינע מעלות וידיעות כו') אויף אנדערע, אָנהויבנדיק פון בני ביתו און חבריו וידידיו, און אַלע צו וועמען ער קען דערגרייכן.

תרגום חופשי:

בכל זה נתווסף עוד יותר בדורנו זה במיוחד – אשר בו נוסף חידוש בעניין השליחות, שכבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר נשיא דורנו מינה כל אחד ואחד מהדור להיות השליח שלו בהפצת התורה והיהדות ובהפצת המעינות [החסידות] חוצה, עד להבאת הגאולה האמיתית והשלימה.

וכפי שרואים בפועל, שעכשיו נעשה קל יותר להסביר ליהודי – אפילו כזה יהודי שלפני כן לא הייתה לו שייכות גלויה לכך – שבנוסף לעבודתו האישית, מוטלת עליו אחריות להיות "שליח", להשפיע (ממעלותיו וידיעותיו וכו') על אחרים, החל בבני ביתו, חבריו וידידיו, וכל מי שהוא יכול להגיע אליו.

²¹ למעשה, בהתוועדות של כ"ף אב תשד"מ, כשהרבי דיבר על רעיון זה בשליחות, הרבי הכריז מייד כי הדבר נוגע לכל יהודי. הרבי המשיך והזהיר שלא לפרשן אחרת את מילותיו כיוון שהוא התכוון למילים אלו פשוטו כמשמעו. (תורת מנחם תשד"מ ד, 2453).

אבל זה נוגע בצורה ישירה יותר למי שמקדיש את חייו לעבודת השליחות:

טקסט 8ב

הרבי, רבי מנחם מענדל שניאורסון, שם

און אין דעם קומט צו במיוחד – בנוגע צו די וועלכע האָבן זוכה געווען, אַז פון צווישן עם ישראל גופא, זיינען זיי אויסגעקליבן געוואָרן אַלס שלוחים פון נשיא דורנו. וואָס כל עבודתם בכל המעת-לעת כולו איז געווידמעט צו אויספירן שליחותם אין הפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, און ברענגען די גאולה.

תרגום חופשי:

ותוספת מיוחדת בזה – בנוגע לאלה אשר זכו, שמתוך עם ישראל גופא הם נבחרו להיות שלוחים של נשיא דורנו, וכל עבודתם בכל היממה כולה מוקדשת למילוי שליחותם בהפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, ובהבאת הגאולה.

א. סינתזה גלובלית

כעת אנו מבינים את רעיון הסינתזה המצופה מכל יהודי ובמיוחד מיהודי הנושא את התואר שליח. אך מדוע היה רעיון זה כה חשוב לרבי? ולמה לנו זה כל כך חשוב? מדוע התגלה הדבר רק בדורנו?

הרבי ענה על שאלה זו כמעט עשר שנים לאחר שהציג לראשונה את הרעיון של סינתזת השליח. מסתבר שהאופן שבו הקים הרבי את מוסד השליחות לא היה רק דרך יעילה יותר להגיע אל יהודים ברחבי העולם. המוסד הזה נועד לסלול את הדרך עבור הגאולה, על ידי יצירת סינתזה בין היהודי לקב"ה.

לאורך כל הדרך, הרבי בעצם עזר לנו להתרגל לחשוב בתפיסה גאולתית, רק שאנו לא היינו מודעים לכך:

טקסט 9

הרבי, רבי מנחם מענדל שניאורסון, שם, 107

משיח איז דער שליח, דורך וועלכן עס פירט זיך דורך שלימות ענין השליחות—יחוד מ"ה וב"ן—די שליחות פון דעם אויבערשטן צו ברענגען די גאולה האמיתית והשלימה, ווען עס וועט זיין שלימות היחוד פון נשמה וגוף, ישראל וקודשא בריך הוא כולא חד. און אויך בעולם – די שלימות הגילוי פון אלקות אין עולם הזה הגשמי, אזוי אז די גאנצע וועלט ווערט אַ דירה לו יתברך בתחתונים.

על פי זה איז מובן פארוואס משיח אליין האָט אין זיך (אויך) דעם גדר פון אַ שליח וואָס באַשטייט פון אַ חיבור ויחוד פון צוויי ענינים (יחוד מ"ה וב"ן): אַ מציאות לעצמו כביכול פון אַ נשמה בגוף, בשר ודם (כפסק דין הרמב"ם אז משיח איז אַ, "מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצוות כדוד אביו כו"). און "ילחום מלחמת ה'", וואָס דאָס באַווייזט אַז ער געפינט זיך אין אַן עולם וואו עס זיינען דאָ מנגדים און דעריבער דאָרף ער האַלטן מלחמה, וינצח). און צוזאַמען דערמיט – שלוחו של אדם (העליון) כמותו **ממש**.

וואָרום בכדי אויפֿטאָן דעם יחוד הנשמה וגוף ביי אידן (דורך "יכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה"), און יחוד רוחניות וגשמיות בעולם, דאַרף ביי אים אַליין זיין ביידע ענינים און ווי זיי ווערן פאַראיינצייקט.

תרגום חופשי:

משיח הוא השליח, שעל ידו נפעלת שלמות ענין השליחות - האיחוד של מ"ה [הגילוי האלוקי המגיע מלמעלה] וב"ן [האלוקות השוכנת כאן למטה]²² - השליחות של הקב"ה להביא את הגאולה האמיתית והשלמה, שאז תהיה שלמות האיחוד של הנשמה והגוף, וישראל והקב"ה ייהפכו לדבר אחד. וגם בעולם - שלמות הגילוי של אלוקות בעולם הזה הגשמי, באופן שהעולם כולו נעשה דירה לו יתברך בתחתונים.

על פי זה מובן מדוע יש במשיח עצמו (גם) את ההגדרה של שליח, שמתבטא בחיבור ואיחוד בין שני עניינים (יחוד מ"ה וב"ן): [מצד אחד הוא] מציאות לעצמו, כביכול, של נשמה בגוף, בשר ודם (כפסק דין הרמב"ם, שמשיח הוא "מלך מבית דוד, הוגה בתורה ועוסק במצוות כדוד אביו כו", ו"ילחום מלחמת ה"²³, דבר המוכיח שהוא נמצא בעולם שבו קיימים כאלו שמנגדים [אליו], שמשום כך הוא צריך לנהל עימם מלחמה, וינצח); ויחד עם זאת - שלוחו של אדם (של הקב"ה) כמותו **ממש** [כלומר, מכיוון שהוא יהיה שליח של ה', הוא יהיה ממש כמו ה'²⁴].

²² השמות מ"ה וב"ן מוסברים בחסידות כמייצגים שתי תנועות של נוכחות אלוקית. מ"ה מייצג את גילוי האור של ה'. ב"ן מייצג את הנוכחות של ה' בתוך העולם הנברא. מ"ה מתגלה יותר מב"ן. לפיכך, איחודם של מ"ה וב"ן מייצג מיזוג של קדושה וארציות.

השמות מ"ה וב"ן, נובעים מהגימטרייה שלהם. מ"ה זה 45, ב"ן זה 52. בשם הוי"ה ישנן ארבע אותיות. ישנן מספר דרכים לאיית את האות ה' ואת האות ו'. ה' אפשר לאיית ה"א או ה"ה. באופן דומה ניתן לאיית וא"ו עם אל"ף באמצע או בלי. כאשר ה"א והוא"ו מאויתות עם א', הגימטרייה המצטברת של כל האותיות המרכיבות את שם הוי"ה היא 45 - שם מ"ה. כאשר האותיות ה"ה נכתבים בה', במקום בא', והו"ו נכתבת ללא א', הגימטרייה המצטברת של כל האותיות המרכיבות את שם הוי"ה היא 52 - שם ב"ן.

²³ רמב"ם, הלכות מלכים ומלחמותיהם יא, ד.

²⁴ על דרך המובא לעיל, טקסט 33, 'מאן פני האדון דא רשב"ו'.

שכן כדי לפעול את איחוד הנשמה והגוף בישראל (על-ידי ש"יכוף כל ישראל לילך בה [בדרך התורה] ולחזק בדקה [=לתקן את הצריך תיקון]²⁵), וכן לפעול את איחוד הרוחניות והגשמיות בעולם, צריכים להיות בו [במשיח] עצמו את שני העניינים והתאחדותם יחדיו.

כדי לסלול את הדרך למשיח, הרבי לימד אותנו בסבלנות כיצד לחקוק במוחנו תפיסה גאולתית שהיא ההפך הקוטבי של התפיסה המקובלת של הגלות. החשיבה של הגלות היא שה' נמצא שם למעלה, ואנחנו כאן למטה - אז בכדי להיפגש, עלינו לעלות מלמטה למעלה. החשיבה הגאולתית היא שהגבוה והנמוך הם כולם חלקים שונים של השילוב הגדול - המיזוג המושלם של העולם ואלוקות. הנשמה היא קדושה ואלוקית - מ"ה. הגוף הוא גס וחומרי - ב"ן. והרבי לימד אותנו (בהקשר של שליחות) כיצד לשלב בין השניים. כיצד לנצל את נקודות החוזק של הגוף במיזוג מושלם עם הנשמה.

ב. מיזוג פנימי

הרבי לימד אותנו את המודל בהקשר של שליחות, אך את אותו המודל ניתן ליישם בכל היבט בחיים - אפילו בהיבטים האישיים של חיינו הפרטיים. כדברי הרבי:

טקסט 10

הרבי, רבי מנחם מענדל שניאורסון, שם, 152-153

אַז באַ יעדערן זאָל זיין אַ השתדלות מיוחדת צו אַרויסברענגען און מגלה זיין די רוחניות און חסיד'ישקייט שלו אין זיין גשמיות, אַז אין זיינע גשמיות'דיקע ענינים, און אין זיין זמן ומקום גשמי, זאָל זיך אָנהערן די וואַרעמקייט און לעבעדיקייט פון זיין אידישקייט און חסיד'ישקייט, ביז באופן אַז ס'איז ניטאָ קיין פירוד ביניהם כלל, נאָר זיי זיינען איין זאָך ממש.

תרגום חופשי:

אצל כל אחד תהיה השתדלות מיוחדת לבטא את הרוחניות וה"חסידישקייט" שלו בגשמיות שלו, שבענייניו הגשמיים, ובזמן ובמקום הגשמיים שלו, יורגשו החמימות והחיות הנובעות מה"אידישקייט" שלו ומה"חסידישקייט" שלו, עד לאופן שלא יהיה ביניהם כל פירוד כלל, אלא יהיו דבר אחד ממש.

על ידי שאנו פועלים זאת בעצמנו – בשליחות שלנו ובחינו הפרטיים – אנו פועלים את המיזוג והסינתזה הזו בעולם כולו.

ג. חשיבה גאולתית

למדנו כעת חלק חשוב וחיוני בחשיבה הגאולתית. כאשר הרבי אומר לנו לחיות עם חשיבה גאולתית בעודנו בגלות, אחד הדברים הרבים שכרוכים בכך הוא לחיות את חיי היומיום שלנו במיזוג פנימי.

אותם חום וקדושה שהחסיד מרגיש כשהוא מתפלל בדביקות בשבת מורגשים גם כאשר הוא עומד בפנית הרחוב ומדבר עם עוד יהודי על אידישקייט. אותה חיות שמעוררת את החסיד, ביו"ד שבט, לצאת לרחוב ולהביא את המסר של הרבי לעולם, מעוררת השראה אצל החסיד כשהוא אוכל סושי עם שותפיו לעסקים במסעדה יוקרתית כשרה.

לא הנשמה היא זו שאחראית בבית הכנסת, ולא הגוף הוא זה שאחראי במסעדה. בשני המקרים החסיד הוא האחראי. במקרה אחד הוא משתמש בנשמה שלו; ובמקרה השני הוא משתמש בגוף שלו. אבל בשניהם זה אותו חסיד.

ברמה עמוקה יותר, זה לא החסיד בבית הכנסת, וזה לא החסיד ברחוב, וזה לא החסיד במסעדה. בכל המקרים ובכל הזמנים, זה המשלח שפועל באמצעות החסיד, גם כשהחסיד תופס יוזמה וקובע כיצד, היכן ומתי תתמלא השליחות.

החום והחסידישקייט אינם משתנים אפילו לא בטיפה. זו אותה מסירות נפש למשלח כאן כמו שם. בכל מקום בו אנו נמצאים, לא משנה מה אנו עושים, אנו יודעים כי אנו נמצאים שם כדי להגשים את רצונו של המשלח.

זוהי חשיבה גאולתית.

כינוס השלוחים העולמי

וחמי אדמו"ר נשיא דורנו, אז מ'האט שוין אויך תשובה געטאן, ביז אז מ'האט שוין פארענדיקט אלע ענייני עבודה (אפילו "צופוצן די קנעפ").
און מ'שטייט גרייט צו קבלת פני משיח צדקנו - איז איצטער די עבודה און שליחות: צו זיין גרייט בפועל צו מקבל זיין פני משיח צדקנו בפועל ממש!

דערפון איז מוכן, אז אין דעם באשטייט די מטרה פון דעם היינטיקן כינוס השלוחים העולמי: צו זיך צוזאמענרעדן און ארויסקומען מיט החלטות טובות על מנת לקיימן בפועל, ווי צו אויסקלערן די שליחות מיוחדת פון דעם איצטיקן זמן: קבלת פני משיח צדקנו.

ב. דער ביאור השייכות פון דער עבודת השליחות (פון די שלוחים וועלכע האבן זיך צוזאמענגעקליבן אין דעם כינוס השלוחים העולמי) מיט משיח צדקנו - וועט מען פארשטיין דורך אויפקלערן די שייכות פון משיח עצמו מיט ענין וגדר השליחות בכלל:

אויף דעם פסוק "שלח נא ביד תשלח" (וואס מ'זעה האט געזאגט דעם אויבערשטן ווען דער אויבערשטער האט אים געשיקט צו ארויסקומען אידן פון מצרים) זאגן חז"ל: "אמר (משה) לפניו רבונו של עולם שלח נא ביד תשלח - ביד משיח שיהוא עתיד לגלות". ועל פי זה יש לומר, אז משיח האט אין זיך דעם גדר פון א שליח על פי תורה. משיח איז דער שליח (שלח . . . תשלח) של הקדוש ברוך הוא צו גואל זיין אידן.

א. שטייענדיק בא דער התחלה און פתיחה פון דעם כינוס השלוחים העולמי - פון די שלוחים שייחיו פון כבוד קדשת מורי וחמי אדמו"ר נשיא דורנו, בכל מרחבי תבל, בארבע כנפות הארץ - דארף מען צום אלעם ערשטן דערמאנען דעם יסוד און ארויסקגעבן דעם תפקיד פון די שלוחים בדורנו זה בכלל, ובמיוחד - דער חידוש אין דער עבודת השליחות וואס איז צוגעקומען במיוחד בזמן האחרון: לקבל פני משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה.

כמדובר כמה פעמים, אז נוסף צו דער נקודה משותפת אין כללות עבודת השליחות פון אידן בכלל אלס שלוחים פון דעם אויבערשטן, וואס איז "אני נבראתי לשמש את קוני", ובפרט פון די שלוחים פון נשיא דורנו - א נקודה משותפת וואס איז גלייך בכל הזמנים - קומט צו מזמן לזמן א חידוש אין דער שליחות, א שליחות מיוחדת, וואס זי נעמט דורך און איז דער "שער" דורך וועלכען אלע ענייני השליחות זיינען "עולה"; ועל אחת כמה וכמה בנדון דידן - א חידוש כללי ועיקרי וואס איז ניט בלויז נאך א פרט (אדער א כלל) אין דער שליחות, נאר אן עיקר און אן ענין כללי ביותר, ביז דעם ענין הכי כללי אין אידישקייט - הכנה לביאת משיח צדקנו - וואס נעמט ארום אלע נקודות ופרטים פון דער עבודת השליחות.

ווי מ'האט שוין גערעדט מערערע מאל (ובפרט אין די לעצטע חדשים און וואקן): לויט דער הודעה פון חז"ל אז ס'איז שוין "כלו כל הקיצין", און די הודעה פון כבוד קדשת מורי

(א) משנה וברייתא סוף קידושין.
(ב) ראה סה"ש קי"ח ה'ש"ת ע' 22. וש"נ. תש"ד ע' 105. לקו"ד ח"ד תשמו, ב. (וראה סה"מ תש"ח ע' 240).
(ג) סנהדרין צו, ב.
(ד) ראה שיחת שמו"ת תרפ"ט.
(ה) שמות ד, יג.
(ו) מדרש לקח טוב על הפסוק. וראה פדר"א פ"מ: ביד אותו

מדרש¹, אז משה "הוא גואל ראשון (בגאולת מצרים) הוא גואל אחרון" (בגאולה העתידה).

און דאס איז געווען פֿונת משה מיט בעטן "שלח נא ביד תשלח" (אף על פי וואס ער האט געוואוסט אז דער אויבערשטער ווייס אז ער וועט שפעטער שיקן משיח) - צו פארבינדן דעם "גואל ראשון" מיט דעם "גואל אחרון", אז אויך די גאולה ראשונה (ממצרים) זאל זיין פארבונדן מיט "ביד תשלח" (משיח), און אויך די גאולה האחרונה זאל זיין פארבונדן מיט משה'ן ("גואל ראשון").

דאס הייסט, אז אף על פי וואס משה און משיח זיינען צוויי באזונדערע מענטשן (ומשה איז פון שבט לוי און משיח איז פון שבט יהודה (בית דוד)) און באדייטן צוויי באזונדערע ענינים, ווערן זיי פארבונדן און פארציילט, פֿדלקמן (סעיף ט).

ג. וועט מען עס פארשטיין בהקדים הביאור בכללות גדר השליחות בתורה, אנהויבנדיק פון דער ערשטער שליחות וועגן וועלכער עס רעדט זיך אין תורה (ובאריכות הפרטים)² "בפרשתנו" - די שליחות וואס אברהם האט געשיקט אליעזר'ן צו געפינען און מאכן און טאן א שידוך פאר יצחק בנו, און ווי ער האט דערנאך אויסגעפירט שליחותו בפועל - בשידוך יצחק ורבקה.

וויש מקום לחקור וואס איז געווען דער גדר ודין פון (שליחות) אליעזר בקיום דברי אברהם אליו³ "ולקחת אשה לבני יצחק"⁴. וואס יש לפרש בזה אויף כמה אופנים, ומהם⁵: (א) "אליעזר

דער טעם בפשטות פארוואס משה האט דאס געבעטן, איז, כפירוש רש"י על הפסוק: "ביד אחר שתראה לשלוח שאין סופי להכניסם לארץ ולהיות גואלם לעתיד, יש לך שלוחים הרבה": וויבאלד אז בלאו הכי וועט דער אויבערשטער ניט שיקן משה'ן "להכניסם לארץ ולהיות גואלם לעתיד", נאר ער וועט שיקן אן אנדער שליח (משיח), איז זאל ער שיקן משיח'ן צו גואל זיין אידן אויך פון מצרים.

מ'דארף אָבער פארשטיין: משה האט דאך זיכער פארשטאנען - ובפרט אז ער איז געווען שלימות החכמה דקדושה⁶ (ו'משה קבל תורה מסיני⁷) - אז דער אויבערשטער האט אליין געוואוסט אז ער וועט שיקן משיח'ן (און ניט משה) צו גואל זיין אידן לעתיד, און פונדעסטוועגן האט ער אויסגעקליבן משה'ן אלס שליח צו גואל זיין אידן פון מצרים; איז וואס האט ער געבעטן "שלח נא ביד תשלח"?

ולאידך גיסא: וויבאלד אז משה (חכמה דקדושה) האט אזוי געבעטן און מציע געווען, איז פארשטאנדיק אז דאס איז אזוי על פי חכמה דקדושה בתכלית השלימות שלה; איז פארוואס איז בקשתו ניט נתקבל געווארן?

ויש לומר, אז היא הנותנת: וויבאלד אז דאס איז א בקשה והצעה פון משה רבינו (און אראפגעבראכט אין תורת אמת ותורה הנצחית), איז דאס טאקע נתקם געווארן בפועל - אז דעם זעלבן שליח וועלכער דער אויבערשטער שיקט צו גואל זיין אידן ממצרים (משה) וועט ער שיקן צו גואל זיין אידן לעתיד - ווי עס שטייט אין

שלא את אליעזר בתור שליחו של יצחק שהי' גדול (וראה קידושין מה, ב). ואף לדעת הפוסקים (רמ"א אה"ע סל"ה ס"ו בשם הגהות מרדכי) דאין שליח קידושין עושה שליח, הרי זה: (א) רק לדיעה אחת ותקנה בעלמא. וצ"ע אם כן הוא (אצל האבות) לפני מ"ת. (ב) אליעזר הי' עבדו של אברהם שהוא כגופו (ולא כמו שליח), ומצד זה הי' יכול לקדש רבקה, ראה מפרשים שבהערה יח.

(יז) הבא לקמן הוא ע"פ פירוש התוס' שבהערה יט, ופירוש המדרשים ומפרשי התורה - שאליעזר קידש את רבקה ליצחק, והיא נעשית ארוסה* (מדרש אגדה עה"פ (פרשתנו שם, כב) ויקח האישי נוס וזהב. לקח טוב עה"פ (שם, נג) ויוצא

(ח) ראה לקו"ש ח"ו ע' 244 ואילך. וש"נ.
(ט) אבות פ"א מ"א.
(י) ראה תניא רפ"ז. ובכ"מ.
(יא) ראה שמו"ר פ"ב, ד. שם, ו. זח"א רנג, א. שעק הפסוקים פ' ויחי. תו"א משפטים עה, ב.
(יב) ראה גם אה"ח ויחי מט, יא. לקחש ח"א שם.
(יג) ראה גם שיחת ש"פ חיי שרה תשמ"ט (סה"ש ח"א ע' 58 ואילו). תש"נ (סה"ש ח"א ע' 130 ואילך).
(יד) כד, ב ואילך.
(טו) שם, ד.
(טז) וראה פנים יפות וספר המקנה שבהערה יח, שאברהם

אִיזוֹ "כְּמוֹתוֹ" דְּהַמְשִׁלָּח, מֵה שְׁאִינְן כֵּן בְּנוּגַע צוֹ אַ שְׁדָּכְן זָאָגְט מְעַן נִיט¹² אַז שְׁדָּכְן שֶׁל אָדָם כְּמוֹתוֹ, וְאֶדְרָבָה - אַ שְׁדָּכְן אִיז בְּפִירוּשׁ נִיט כְּמוֹתוֹ, נֶאֱרַ וְיִי אַ בְּאִזוֹנְדֵער מְעַנְטֵשׁ וְוָאָס טוֹט יַעֲנַעֵם אַ טוֹבָה (וְיִי מ'זַעַט עַס בְּמִנְהַג הָעוֹלָם).

עַס אִיז דָא אַ סְבָרָא צו זָאָגְן, אַז אֲלִיעֶזֶר אִיז נִיט גְעוֹוֶען וְיִי אַ שְׁלִיחַ שֶׁל אַבְרָהָם שְׁהוּא כְּמוֹתוֹ, נֶאֱרַ וְיִי אַ בְּאִזוֹנְדֵער מְצִיאוֹת (אִזוֹי וְיִי אַ שְׁדָּכְן) - וְיִי ס'אִיז מְשַׁמַּע פּוֹן דְעַם וְוָאָס (בְּעֵינֵי הַשִּׁידוּךְ שֶׁל יִצְחָק גּוֹפֵא) אֲלִיעֶזֶר "הִיָּה" מְחַזֵּר לְמַצוֹא עֵלָה שְׁיֵאמֵר לוֹ לְאַבְרָהָם לְפָנֹת אֲלִי לְהַשִּׁיאוּ בְתוֹ, אֲמַר לוֹ אַבְרָהָם בְּנֵי בְרוּךְ וְאִתָּה אָרוּר וְאִין אָרוּר מְדַבֵּק¹³ בְּבְרוּךְ¹⁴. [וּבְפֶרֶט אַז

שְׁלִיחַ הִיָּה" לְקִידוּשִׁין" (וְיִי עַס שְׁטִיט אִין תּוֹסְפוֹת¹⁵), וְוָאָס "שְׁלוּחֵי שֶׁל אָדָם כְּמוֹתוֹ"¹⁶. [אִזוֹן אִוִּיךְ אִין דְעַם גְּדֵר פּוֹן שְׁלִיחַ עֲצוּמוֹ זִינְעֵן פֶּאָרָאן כְּמָה דְרָגוֹת, כִּידוּעִי¹⁷: מְעַנְשָׁה הַשְּׁלִיחַ אִיז כְּמַעֲשֵׂה הַמְשִׁלָּח; יְתֵרָה מְזָה אִוִּיךְ דְעַר כַּח הַעֲשִׂיָה שֶׁל הַשְּׁלִיחַ אִיז כְּמוֹתוֹ דְהַמְשִׁלָּח; וְעוֹד יוֹתֵר - דְעַר גְּאָנְצֵער שְׁלִיחַ אִיז כְּמוֹתוֹ דְהַמְשִׁלָּח; בִּיז "כְּמוֹתוֹ (דְהַמְשִׁלָּח) מִפֶּשׁ"¹⁸]. (ב) אֲלִיעֶזֶר אִיז גְעוֹוֶען בְּגֵדֵר שְׁדָּכּוֹ, צו גְעַפִּינְעֵן אַן אֲשֶׁה פֶּאָר יִצְחָק'ן (נִיט בְתוֹר שְׁלִיחַ לְקִידוּשִׁין¹⁹), אֲדַעַר אֲפִילוֹ אַ שְׁדָּכְן צו אִיר מְקַדֵּשׁ זִיין - וְוָאָס הָגַם אַז אִוִּיךְ אַ שְׁדָּכְן הָאָט בְּכַח צו מְקַדֵּשׁ זִיין²⁰, אִיז דָאָס אַבְעַר נִיט דְעַר זַעֲלֵבֵער כַּח וְיִי אַ שְׁלִיחַ וְעֵלְכֵער

עוד ביאור בזה - בפנים יפות פרשנו שם, ב; המקנה לקידושין מא, ב [שם, שדין הנ"ל שאין עבד נעשה שליח לקידושין הוא רק בנוגע לאדם אחר אבל עבדו של המקדש שאני ויכול לקדש ע"י עבדו לא מתורת שליחות אלא דהוי כגופו, ד"ד עבד כיד רבו" (ב"מ צו, סע"א. וש"נ)]. וראה עד"ז ברד"ל לפדר"א פט"ז אות לב בהג"ה (ו). ועוד.

(ט) ד"ה שנאמר - כתובות ז, ב.

(כ) משנה ברכות לד, ב, קידושין מא, ב. וש"נ.

(כא) ואף שענין השליחות שייך דוקא בישראל, "מה אתם בני ברית אף שלוחכם בני ברית" (קידושין שם. וש"נ) - י"ל שקודם מ"ת ה' שייך שליחות גם באוה"ע וע"י אוה"ע (ובנדו"ד - שליחות אברהם ע"י אליעזר), ובפרט שאליעזר ה' זקן ביתו המושל בכל אשר לו, "דולה ומשקה מתורת רבו" (כדלקמן בפנים). ועוד ועיקר - שאליעזר ה' עבדו של אברהם, שהוא כגופו (וראה הערה יח).

(כב) ראה לקח טוב (להר"י ענגיל) כלל א. וראה שו"ע אדה"ז או"ח סרס"ג סכ"ה בקו"א. וראה לקו"ש ח"ט ע' 323 ואילך. ח"ב ע' 148 ואילך. ח"כ ע' 303. סה"ש תש"נ ח"א ע' 133 ואילך. סה"ש תנש"א ח"א ע' 152.

(כג) כ"ה הלשון בתשובות הריב"ש סרכ"ח. לקו"ת ויקרא א, ג.

(כד) כדמשמע גם לפי מה שמסיים בתוס' כתובות שם ש"נראה דאסמכתא בעלמא היא כו' ולא איירי פשטי' דקרא בברכת אירוסין" (וכן מפורש במס' כלה רבתי פ"א).

(כה) ראה שו"ע אה"ע שם ס"ד.

(כו) וראה שו"ע שם "אפילו לא מינוהו שליח בהדיא אלא שגילה דעתו שהוא חפץ באשה פלונית וא"ל לשדכה לו והלך השדכן וקדשה לו בלא מינוי שליחות הרי זו מקודשת".

(כז) רש"י פרשתנו כה, לט, מב"ר שם פנ"ט, ט. יל"ש הושע רמז יב.

(כח) דענין הנישואין הוא ש"דבק באשתו והיו לבשר אחד" (בראשית ב, כד), שדוגמתו בענין השליחות - "שלוחו של אדם כמונו (ממש)".

(כט) ולהעיר גם מטענת אברהם (לך לך טו, ב"ג): "מה תתן לי

העבד. תוס' (הדר זקנים) עה"פ (שם, יו"ד) ויקח העבד עשרה גמלים), או גם נשואה (ראה פדר"א פט"ז וברד"ל אות לב. ספורנו עה"פ (שם, סא) ויקח העבד את רבקה. ועוד).

[ולפי פירוש זה - יש לומר, דזה שאליעזר שם "שני צמידים על ידיו" (שם, כב), הוא בהתאם להמנהג** לקדש בטבעת***. וראה מדרש אגדה שם, ש"נוס זהב - הוא ה' קידושין, ושני צמידים על ידיו שהם מאתים וחמשים, המאתים כנגד כתובת בתולות והחמשים תוספת"].

אבל בכמה מדרשים ומפרשים משמע שלא קידשה אלא הביאה ליצחק ורק אח"כ נתקדשה לו (ראה פדר"א שם לדעת ר"י. וראה לקו"ש חט"ו ע' 165 הערה 22; ע' 168 הערה 33). * ראה בתוס' הנ"ל שבמסכת כלה (רפ"א) דמיייתי קרא דויברכו את רבקה (פרשנו שם, ט) איכא למימר דהתם ברכת אירוסין (אבל ראה הערה כד).

** רמ"א אה"ע ר"ס כז (ושם: "ויש להם טעם בתיקוני זהר", ראה תקו"ז ריש תיקון ה' (יט, א). תי' י' (כה, ריש ע"ב). תי' כא (נה, ב). חינוך מצוה תקנב (וראה בס' אוצר חילוף מנהגים בין בניי בבבל לבניי א"י (הובא גם ביש"ש ב"ק בסופה) דמנהג א"י לקדש בטבעת משא"כ בבבל). - הביאור בזה ע"פ הלכה, ראה צפע"נ לרמב"ם הל' אישות רפ"ג. ס' המקנה ס' נ ס"א (הובא בשער הכולל פל"ה אות ג). - וראה בארוכה שיחת ש"פ בלק תשד"מ.

*** וע"ז מה שמצינו ביהודה ותמר - שנתן לה חותמו (וישב לח, יח) וקדשה בטבעת" (דעת זקנים מבעה"ת עה"פ. וכ"ה בתוספות - הדר זקנים. מושב זקנים עה"ת. וראה לקו"ש חט"ו ע' 337 ואילך).

(יח) ואף שאליעזר ה' עבד, ואין עבד נעשה שליח לקידושין לפי שאינו בתורת גיטין וקידושין (רמב"ם הל' אישות פ"ג ה"ז. טושו"ע אה"ע סל"ה ס"ו) - י"ל בפשטות, שלפני מ"ת ה' אפשר לננות גם עבד לשליח (כיון שלא ה' או "תורת קידושין", ראה רמב"ם ריש הל' אישות). ובמנחה בלולה ופי' מהרי"א עה"ת פרשתנו שם ועוד, שאברהם שיחרר אליעזר ולכן נעשה שליח לקידושין.

ער וויל (און האט אויף דעם ניט געדארפט קיין נתינת רשות), ווי עס שטייט פריער "המושל בכל אשר לו".

[און אפילו לויט דעם פירוש (ווי רש"י ברענגט¹), אז "שטר מתנה כתב ליצחק על כל אשר לו כדי שיקפצו לשלוח לו בתם" - האט אברהם אפגעגעבן דעם שטר מתנה ברשותו של אליעזר, באופן אז ער האט דעם כח דאס צורייסן וכיוצא בזה, אזוי אז "כל אשר לו" פון אברהם איז געווען ברשות אליעזר].

דלכאורה: ווי האט אברהם געקענט אפגעבן "כל אשר לו" צו איינעם² אויף וועמען ס'קען זיין א ספק וואס ער וועט דערמיט טאן?³ איז דערפון מוכח, אז אליעזר איז געווען אינגאנצן איבערגעגעבן צו אברהם⁴ (אלס זיינער אן עבד), ולכן אויף ווען ער האט אים געשיקט מאכן דעם שידוך פאר יצחק⁵ - איז ער געווען (ניט ווי א שדכן, וואס איז א מצויאות לעצמו, נאר) ווי א שליח, וואס כל מצויאותו איז מצויאות המשלח. און דעריבער האט אברהם געקענט לאזן ברשותו "כל אשר לו" בלי שום ספק בדבר⁶.

ד. דער ביאור אין דעם וועט מען פארשטיין בהקדים נאך א שאלה - א "קלאץ קשיא" - אויף דעם וואס "שטר מתנה כתב ליצחק על כל אשר לו כדי שיקפצו לשלוח לו בתם":

אפילו בנוגע צו מצות צדקה (וכיוצא בזה) איז

אין דעם סיפור הדברים איז מודגש ובאריכות ווי אליעזר האט אליין זיך געדארפט משתדל זיין צו געפינען דעם פאסיקן שידוך פאר יצחק; אליעזר האט געדארפט אליין מתפלל זיין לה, און אליין מברך זיין און מאכן אויף דעם א סימן (און דערצו נאך באופן נסי), ווארום אברהם האט אים נאר געזאגט⁷ "לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני גו' אל ארצי ואל מולדתי תלך", און ניט מפרט געווען וועמען ער זאל מקדש זיין⁸ - במילא איז דא אן ארט אז אין דעם זאלן זיך אריינמישן אייגענע השבונות כו'.

אבער לאידך גיסא, איז דאך אליעזר געווען "זקן ביתו המושל בכל אשר לו"⁹, "שמושל בתורת רבו"¹⁰, און "דולה ומשקה מתורתו של רבו לאחרים"¹¹, און "עבד אברהם"¹², וואס "עבד מלך מלך"¹³ וכו'. און אויף אין קיום דברי אברהם "ולקחת אשה לבני ליצחק" - האט אליעזר דאס אלץ מקיים געווען בדיוק כדברי אברהם. און נאכדער - אברהם האט אים משביע געווען אויף דעם ("שים נא ידך תחת ירכי ואשביעך גו"¹⁴). וואס צוליב דעם - ועוד טעמים - איז מסתבר זאגן אז ער איז געווען א שליח (של אדם כמותו) לקדש את רבקה.

ויש לומר, אז דאס (אז אליעזר איז געווען א שליח) איז מוכן אויף פון דעם וואס עס שטייט¹⁵ "ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדוניו וילך וכל טוב אדוניו בידו", ווי מפרשים טייטשן¹⁶, אז אליעזר האט געהאט ברשותו ("בידו") "כל טוב אדוניו" און האט דערמיט געקענט טאן וואס

1) לח עה"פ, מב"ר שם פנ"ט, יא ("זו דיאטיקי"). וראה תו"ש עה"פ (אות עב). וש"נ.
2) ראה רא"ם כאן: לא יתכן לומר שנתן ממונו לרשותו של אליעזר (ומבאר שזהו הכרחו של רש"י לפרש שטר מתנה כתב ליצחק כו').
3) ובפרט לפי הביאור (לעיל הערה יח), שאברהם שיתרו את אליעזר לשלחו לקחת אשה ליצחק, אשר עיי"ז בכחו לעשות עם כל נכסי אברהם כפי שיעלה ברצונו (משא"כ לפני זה כשנאמר "המושל בכל אשר לו" עבדו, שהוא כוונתו ומה שקנה עבד קנה רבו (פסחים פח, ב. קידושין כג, א)).
4) באגדת בראשית פמ"ה [מן] (ועד"ז הוא בתנחומא (באבער) ויצא ג): מהו המושל... שהשליטו על כל מה שיש לו, ואמר לו אפילו אתה מאבד מה שיש לי - וקח אשה לבני משם,

ואנכי הולך עירי וכן משק ביתי הוא דמשק אליעזר גו', הן לי לא נתת זרע והנה בן ביתי יורש אותי" (לא למעלותא).
5) ל) פרשתנו שם, ג"ד.
6) לא) שם, ב.
7) לב) יומא כח, ב.
8) לג) שם. הובא בפרש"י לך טו, ב.
9) לד) וכפי שפחת (כפתיחת דבר סגור) אליעזר את דבריו בבואו לבית רבקה - "עבד אברהם אנכי" (פרשתנו שם, לד).
10) לה) תנחומא יג (הובא בפרש"י בהעלותך יב, ח). ספרי (הובא בפרש"י) דברים א, ז. ב"ר פט"ז, ג. - ובשבועות מו, ב: עבד מלך כמלך.
11) לו) פרשתנו שם, יז"ד.
12) לז) רמב"ן, ספורנו. חזקוני. ועוד.

לנשואין (און) נשואין וואס שטייט אין תורה - איז ניט בלויז נשואין פֿרטיים צווישן צוויי יחידים (יצחק און רבקה), נאר אן עגן הכי כָּלְלִי: די ערשטע נשואין בא דעם אידישן פֿאלק (לאַחרי קיום מצות מילה)⁸⁸, און נאכמער: דורך די נשואין איז געווארן ("תולדות") - דער המשך ביז פון כָּלְלִי יִשְׂרָאֵל. דאס הייסט, אז נוסף צו די נשואין פֿרטיים צווישן יצחק ורבקה, באדייט דאס אויך די נשואין פון כָּלְלִי יִשְׂרָאֵל⁸⁹ (דאס האט געבראכט תולדות און געגעבן די אפשריות אויף המשך קיום עם יִשְׂרָאֵל, עד סוף כל הדורות).

וַיֵּשׁ לֹמֶר אֲזַי דְּעַרְפָּאָר הָאֵס אַבְרָהָם אויף דעם אָפֿגֿעגֿעבן "כָּל אֲשֶׁר לֹ" צו יצחק בְּנוֹ, וַיֵּיִל דָּאָס איז ניט נאר אַ פֿרטיית־דיקע חתונה צווישן יצחק ורבקה, נאר אַ נשואין פון כָּלְלִי יִשְׂרָאֵל. וְכַמִּילָא איז דאס נוגע אויך צו כָּל עַנְיָנוּ שֶׁל אַבְרָהָם עַצְמוֹ - זײַענדיק דער ראש פון כָּלְלִי יִשְׂרָאֵל (דער ערשטער איד). און דערבער האט ער אין דעם אַרײַנגעגעבן כָּל כְּחוֹ - "כָּל אֲשֶׁר לֹ". אויב עס וואלט זיך געערעדט וועגן אַבְרָהָם ווי ער איז אלס אן אב פֿרטי פון יצחק, דעמולט פֿאסט ניט ער זאל אָפֿגֿעבן (במתנה) "כָּל אֲשֶׁר לֹ" צוליב חתונת בְּנוֹ; נאר אַ טײל (אפילו רוב) גיט ער אים אָפֿ און אַ טײל בלייבט פֿאר אַבְרָהָם וכו'; וויבאלד אָבער אַז די נשואין איז אן עגן הכי כָּלְלִי וואס נעמט ארום גאַנץ כָּלְלִי יִשְׂרָאֵל - וואס דאס איז כָּל עַנְיָנוּ ומהותו שֶׁל אַבְרָהָם (אלס דער ראש פון כָּלְלִי יִשְׂרָאֵל, דער ערשטער איד) - האט ניט קיין אַרט אַז עס זאל בלייבן אַ חלק (אפילו

דער דין⁹⁰ אז "לעולם לא יקדיש אדם ולא יחרים כל נכסיו, והעושה כן עובר על דעת הכתוב, שהרי הוא אומר⁹¹ מכל אשר לו ולא כל אשר לו כו". איז ווי קומט עס אז אַבְרָהָם האט אָפֿגֿעגעבן "כָּל אֲשֶׁר לֹ" צו יצחק⁹² (אפילו אויב ער וואלט דאס אים דאן אָפֿגֿעגעבן בירושה⁹³, וואלט דאס אויך ניט געווען מובן⁹⁴, על אחת כמה וכמה אז דאס איז געווען "כדי שיקצו לשלוח לו בתם", ובפרט אז אפילו אויב ער וואלט ניט אָפֿגֿעגעבן "כָּל", נאר רוב, איז זײַענדיק אן עשיר גדול ביותר וואלט דאס אויך געבראכט אז "יקצו לשלוח לו בתם"). ובפרט אז אַבְרָהָם איז דאן געווען ק"מ שנה, און האט דערנאך געלעבט נאך כִּמְהָ וְכַמְהָ שָׁנִים (ל"ה שנה), בְּמִילָא האט ער דאך געדארפט האבן נכסים פאר זיך אליין און בְּנֵי בֵיתוֹ כו' (ובפרט לאַחרי וואס "ויוסף אַבְרָהָם ויקח אשה גו' ותלד לו גו'⁹⁵).

בפנימיות הענינים וואלט מען געקענט מבאר זיין על פי מה שנאמר⁹⁶ "יצחק בן אַבְרָהָם אַבְרָהָם הוליד את יצחק", וְאָמְרוּ חו"ל⁹⁷ קלסתר פֿניו של יצחק דומה לאַבְרָהָם, וַיֵּיִל אויך בפנימיותם ובעבודתם זײַנען זיי (בכללות) אײן עגן און המשך - "האבות הן הן המרפכה"; אָבער מ'דארף נאך פֿארשטיין בפשטות הענינים על פי נגלה.

ה. וַיֵּשׁ לֹמֶר דְּעַר בֵּיאור אין דעם:

נשואי יצחק ורבקה - די ערשטע (הכנה

⁸⁸ "כל אשר לו" (וראה השקו"ט בזה ברמב"ן ובמפרשי רש"י כאן ההוספה ב"ויתן אברהם גו'" לגבי מש"נ כאן "ויתן לו את כל אשר לו" בשטר מתנה. וע"פ המבואר לקמן בפנים, יש להוסיף ביאור בההפרש בין ב' הפסוקים, שבפסוק ראשון נתן לו "כל אשר לו" בשטר מתנה בגלל הנישואין של יצחק ורבקה, ובפסוק שני נתן לו "כל אשר לו" בתורת ירושה. ואכ"מ).

⁸⁹ מז) פרשתנו כה, א ואילך.
מח) ר"פ תולדות.
מט) ב"מ פו, א. תנחומא תולדות ו. הובא בפרש"י ר"פ תולדות.
נ) ב"ר פמ"ז, ו. ו. פפ"ב, ו.
נד) ראה ב"ר פ"ס, ה.
נז) ראה ע"ד"ו בלקו"ש ח"ל ע' 87.

מיד ויקח העבד עשרה וגו'. אבל גם זה הוא (לא איבוד סתם לטובתו וכיו"ב, כ"א) רק בשליחותו של אברהם - בכדי לקחת אשה ליצחק.
מב) רמב"ם סוף הל' ערכין וחרמים. וראה הל' דעות פ"ה הי"ב. הל' מתנות עניים פ"ו ה"ה. ובכ"מ.
מג) בחוקותי כו, כח.
מד) ראה משכיל לדוד כאן, שההכרח לפרש"י שנתן לו שטר מתנה - הוא, דאאפ"ל שאברהם "מסר כל אשר לו ביד העבד ונשאר ביתו ריקן".
מה) כדאיתא בפדר"א פט"ו (וראה רד"ל שם). משא"כ לשון רש"י הוא "שטר מתנה".
מו) משא"כ מה שנאמר בסוף ימי חיי אברהם "ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק" (פרשתנו כה, ה), שהוריש לבנו יצחק

עבודת האדם - דער יחוד פון מ"ה (יצחק) וב"ן (רבקה), דאס הייסט דער יחוד פון נשמה (מ"ה) און גוף (ב"ן) פון יעדן אידן. ביז - די שלמות היחוד והנשואין צווישן אידן (אלס נשמות בגופים) מיט דעם אויבערשטן, ישראל וקודשא בריך הוא כולא חד¹, ווי עס וועט זיין בגאולה האמיתית והשלימה (לאחרי די התחלה בזה, די אירוסין, בא מתן תורה²).

וואס אין דעם באשטייט כללות עבודת האדם בקיים התורה ומצוות בעולם הזה הגשמי - דער יחוד פון מ"ה וב"ן: דער חידוש פון מתן תורה באשטייט אין דעם, וואס דעמולט איז נתבטל געווארן די גזירה וואס האט פאנאנדערגעטיילט צווישן "עליונים" און "תחתונים"³ (רוחניות און גשמיות, מ"ה וב"ן), און דעמאלט איז געגעבן געווארען דעם כח צו פארבינדן און פאראיינציקן גשמיות מיט רוחניות, אז דער גוף הגשמי⁴ און א דבר גשמי זאל ווערן קדוש, ביז א חפצא של קדושה⁵. ושלמות יחוד זה (פון מ"ה וב"ן), בתכלית השלמות והגילוי, וועט זיין בגאולה האמיתית והשלימה [ואדרבה: דעמולט וועט זיין "נקבה תסובב גבר"⁶, כדלקמן סעיף י].

און דערמיט איז ער מבאר אין לקוטי תורה פארנוואס די תורה איז מאריך וועגן שליחות אלעזר (ביז אז "פרשה של אלעזר כפולה בתורה"⁷), ווייל "זה היה ענין שליחות דאליעזר לברר ולהמשיך יחוד זה"⁸ פון יצחק ורבקה (מ"ה

א פרט הכי קטן) פון אברהם וואס איז דערפון אפגעטיילט חס ושלום, דעריבער - נתן לו "כל אשר לו", ער האט זיך אינגאנצן מיט "כל אשר לו" אפגעגעבן (און אריינגעגעבן) אין דעם⁹.

ועוד: די נשואין קומט דוקא בכחו של אברהם (אברהם הוליד את יצחק ומל את יצחק, און דערנאך - דער שידוך בפועל איז געקומען דורך שליחות אליעזר על ידי אברהם). דערפאר האט ער אין דעם געדארפט אריינגעבן "כל אשר לו".

ועל פי זה יומתק לומר, אז אליעזר איז ניט געווען בגדר שדכן (א מציאות לעצמו) נאר בגדר שליח - כמותו דהמשלח (אברהם): כשם ווי עס דארף זיין די נתינה פון "כל אשר לו" אן קיין פרט מחוץ לזה, אזוי איז אויך מוכן בנוגע צו אליעזר (ובפרט אז ער איז אויך געווען א חלק פון "כל אשר לו"), אז כל מציאותו (אויך ווי ער גייט מאכן דעם שידוך על פי דעתו) זאל זיין כמותו דהמשלח, און ס'איז ניטא אין דעם קיין ארט פאר אן אנדער מציאות (ווי א שדכן, וואס איז א מציאות לעצמו און ניט מציאות דהמשלח).

1. דער ביאור בזה בפנימיות הענינים:

אין לקוטי תורה בסופו (פרשת ברכה¹⁰) איז דער אלטער רבי מבאר, אז די נשואי יצחק ורבקה איז אן ענין הכי כללי בתורה און אין גאנץ סדר השתלשלות, וועלכער שפיגלט אפ כללות

הערה (10) - מצד "הנכסים שקנה לאחר מכאן".
 (נד) בסוף ה"ביאור על פסוק (ברכה לג, ד) תורה צוה - צו, סע"ג ואילך. וראה גם סה"מ תקס"ג ע' לו ואילך. תו"ח פרשתנו קלה, א ואילך. אוה"ת פרשתנו קכו, ב ואילך. סה"מ תר"ס ע' ל ואילך.
 (נה) ראה זח"ג עג, א.
 (נו) כמאחז"ל (שמו"ר ספט"ו) "העולם הזה אירוסין היו... אבל לימות המשיח יהיו נישואין".
 (נז) תנחומא וארא טו. שמו"ר פי"ב, ג. ועוד.
 (נח) ראה תניא פמ"ט (סט, סע"ב ואילך) "ובנו בחרת מכל עם ולשון הוא הגוף החומרי כו", והרי "ובנו בחרת" הי' במ"ת (ראה שחע אדה"ז או"ח סי' ס"ד).
 (נט) ראה בארוכה לקו"ש חט"ז ע' 212 ואילך. וש"נ.
 (ס) ירמ' לא, כא.
 (סא) פרש"י פרשתנו כד, מב, מבר" פ"ס, ח.
 (סב) לשון הלכות שם צו, ד.

(נג) וע"ד שהוא בצדקה, שההגבלה ש"לא יקדיש אדם ולא יחרים כל נכסיו", הוא לא ב"מי שצריך לתקן נפשו עדיין, (ד)פשיטא שלא גרעה רפואת הנפש מרפואת הגוף, שאין כסף נחשב (ע"פ ל' הכתוב דה"ב ט, כ. ועד"ז במ"א י, כא), וכל אשר לאיש יתן בעד נפשו כתיב" (איוב ב, ד) (תניא אגה"ק סס"י. וראה גם אגה"ת פ"ג (צג, א)), שזוה"ע הנוגע לנפשו שלמעלה מצדקה שהיא דין ב)ממונו (ראה לקו"ש חכ"ז ע' 217 ואילך). ועד"ז י"ל בנוגע לנישואי יצחק ורבקה, שבהיותו ענין כללי הנוגע לכלל ישראל (ובמילא) נוגע בנפשו של אברהם, נתן על זה "כל אשר לו".
 (*) ובנוגע לפרנסתו של אברהם בפועל (לאחרי שנתן ליצחק כל אשר לו) - מוכן שניזון מנכסי יצחק (בחיוב כיבוד אב - נזכר בקשר לאברהם אביו ולאביו תרח), או השתדל להשיג עוד נכסים (וראה נחלת יעקב כאן, שזוהי ההוספה בפסוק השני "ויתן אברהם גו" (כנ"ל

לו", ובפרט נאך אז דער כח אויף אויפֿטאָן דעם יחוד מ"ה וב"ן (ווי ס'איז ארויס בגלוי בא מתן תורה), איז געקומען פון אברהם.

ח. על פי זה יש לומר א ביאור אויף א דבר פלא: דער ביאור אין חסידות (אין די ספרי יסוד פון תורה שבעל פה פון חסידות - תורה אור ולקוטי תורה) בפרשת אליעזר ונשואי יצחק ורבקה קומט גיט במקומו אין תורה אור בפרשת חיי שרה, נאר דוקא אין לקוטי תורה און בסופו, בפרשת ברכה [סוף הדרושים אויף חמשה חומשי תורה. און דערנאך קומען די דרושים פון שיר השירים - אלס אן ענין בפני עצמו פון חמשה חומשי תורה]!

יש לומר, אז אין דעם איז אויך מרומז אז די שליחות פון אליעזר צו אויפֿטאָן נשואי יצחק ורבקה - יחוד מ"ה וב"ן, ושלמותו בהגאולה - איז די שלימות ותכלית פון כל עניני העבודה, דעריבער ווערט עס נתבאר בסוף וסיום ושלמות פון (תורה אור ו)לקוטי תורה: און דערנאך קומט מען צו די דרושים פון שיר השירים - וואס תוכנו איז שלימות הנשואין יחוד פון אידן (אויך אלס נשמות בגופים) מיט דעם אויבערשטן, די שלימות פון יחוד מ"ה וב"ן, ווי ס'וועט זיין בגאולה האמיתית והשלימה.

ולאוסוף, אז בתחלת ספר לקוטי תורה, בפרשת ויקרא^ט [וואס פון דארטן הויבן זיך אן די דרושים אין לקוטי תורה על סדר פרשיות פון א ספר שלם, ספר ויקרא. מה שאין כן לפני זה זיינען דא דרושים אויף נאר צוויי פרשיות אין ספר שמות: פרשת בשלח ופרשת פקודי] - ווערט ערקלערט דער ענין פון שליחות למעלה, אז יעדער איד איז שלוחו של אדם העליון כמותו, וואס דער אויבערשטער האט עם געשיקט זיין נשמה למטה אין א גוף בכדי אויספירן איר שליחות בעולם.

וואס דאס איז דער תוכן פון יחוד מ"ה וב"ן: די נשמה (מ"ה) פון א אידן איז פאר איינציקט בגלוי מיט דעם אויבערשטן - "נשמה שנתת בי טהורה היא"^ט, ביז אז זי איז א "חלק אלוהה ממעל"^ט. די שליחות פון א אידן - דורך דעם וואס דער אויבערשטער האט אראפגעשיקט זיין נשמה אין א גוף הגשמי אין א גשמיות'דיקע וועלט (ב"ן), "אתה בראתה אתה יצרתה ואתה נפחתה"^ט - איז, אז ער זאל אויפֿטאָן דעם יחוד פון מ"ה וב"ן, פון זיין נשמה מיט זיין גוף הגשמי, אז אויך ווי די נשמה געפינט זיך אין גוף, וואס מצד עצמו ובגלוי איז עס א מציאות ויש בפני עצמו (דער ערשטער ענין אין א שליח), זאל אין אים לייכטן דער אור הנשמה און דער גוף זאל זיין בטל צו דער נשמה (עושים נפשם עיקר וגופם טפל"^ט), ביז אז דער גוף ונשמה זאלן נתאחד ווערן, דורך דער עבודה פון קיום התורה ומצוות, וואס זיי זיינען דוקא בדברים גשמיים, צו ממשיך ומגלה זיין דעם אור הקדושה אין גשמייות העולם, אזוי אז אין יעדער ענין וואס א איד טוט זאל זיך אנהערן די התאחדות פון זיין נשמה וגוף (מ"ה וב"ן) מיט דעם אויבערשטן, "שלוחו של אדם (העליון)" כמותו", ביז "כמותו ממש" (דער צווייטער ענין אין א שליח).

און דעריבער איז אליעזר געווען דוקא בגדר שליח צו אויפֿטאָן נשואי יצחק ורבקה, ווייל ביי א שליח איז דא די שלימות פון יחוד מ"ה וב"ן, אז זיין מציאות ווערט כמותו פון דעם משלח (מה שאין כן א שדכן).

ועל פי זה איז אויך מובן פאר וואס אברהם האט געגעבן "כל אשר לו" למלוי שליחות זו (נשואי יצחק ורבקה) - ווייל דער יחוד פון מ"ה וב"ן - וואס שלימותו וועט זיין בגאולה האמיתית והשלימה - נעמט ארום כל הענינים פון כל סדר השתלשלות וכל התורה ומצוות וכו', אזוי אז עס איז ניטא קיין זאך חוץ ממנו. דעריבער האט אברהם פריער פון דעם אפגעגעבן "כל אשר

(עז) ראה תניא פ"ב.
(עח) ראה לקו"ת ויקרא א, ג.
(עט) שם.

(עה) נוסח ברכות השחר, וראה לקו"ת האזינו עא, א ואילך.
דרושים ליוה"כ פ"ט, א, ובכ"מ.
(עו) איוב לא, ב. תניא רפ"ב.

לו", ובפרט נאך אז דער כח אויף אויפטאן דעם יחוד מ"ה וב"ן (ווי ס'איז ארויס בגלוי בא מתן תורה), איז געקומען פון אברהם.

ח. על פי זה יש לומר א ביאור אויף א דבר פלא: דער ביאור אין חסידות (אין די ספרי יסוד פון תורה שבועל פה פון חסידות - תורה אור ולקוטי תורה) בפרשת אליעזר ונשואי יצחק ורבקה קומט ניט במקומו אין תורה אור בפרשת חיי שרה, נאר דוקא אין לקוטי תורה אור בסופו, בפרשת ברכה [סוף הדרושים אויף חמשה חומשי תורה]. און דערנאך קומען די דרושים פון שיר השירים - אלס אן ענין בפני עצמו פון חמשה חומשי תורה!

יש לומר, אז אין דעם איז אויך מרומז אז די שליחות פון אליעזר צו אויפטאן נשואי יצחק ורבקה - יחוד מ"ה וב"ן, ושלמותו בהגאולה - איז די שלימות ותכלית פון כל עניני העבודה, דעריבער ווערט עס נתבאר בסוף וסיום ושלמות פון (תורה אור ו)לקוטי תורה: און דערנאך קומט מען צו די דרושים פון שיר השירים - וואס תוכנו איז שלימות הנשואין ויחוד פון אידן (אויך אלס נשמות בגופים) מיט דעם אויבערשטן, די שלימות פון יחוד מ"ה וב"ן, ווי ס'וועט זיין בגאולה האמיתית והשלימה.

ולחוסף, אז בתחלת ספר לקוטי תורה, בפרשת ויקרא^ט [וואס פון דארטן הויבן זיך אן די דרושים אין לקוטי תורה על סדר פרשיות פון א ספר שלם, ספר ויקרא. מה שאין כן לפני זה זיינען דא דרושים אויף נאר צוויי פרשיות אין ספר שמות: פרשת בשלח ופרשת פקודי] - ווערט ערקלערט דער ענין פון שליחות למעלה, אז יעדער איד איז שלוחו של אדם העליון כמותו, וואס דער אויבערשטער האט עם געשיקט זיין נשמה למטה אין א גוף בכדי אויספירן איר שליחות בעולם.

וואס דאס איז דער תוכן פון יחוד מ"ה וב"ן: די נשמה (מ"ה) פון א אידן איז פאראיינציקט בגלוי מיט דעם אויבערשטן - "נשמה שנתת בי טהורה היא"^ט, ביז אז זי איז א "חלק אלוקה ממעל"^ט. די שליחות פון א אידן - דורך דעם וואס דער אויבערשטער האט אראפגעשיקט זיין נשמה אין א גוף הגשמי אין א גשמיות'דיקע וועלט (ב"ן), "אתה בראתה אתה יצרתה ואתה נפתתה"^ט - איז, אז ער זאל אויפטאן דעם יחוד פון מ"ה וב"ן, פון זיין נשמה מיט זיין גוף הגשמי, אז אויך ווי די נשמה געפינט זיך אין גוף, וואס מצד עצמו ובגלוי איז עס א מציאות ויש בפני עצמו (דער ערשטער ענין אין א שליח), זאל אין אים לייקטן דער אור הנשמה און דער גוף זאל זיין בטל צו דער נשמה (עושים נפשם עיקר וגופם טפל^ט), ביז אז דער גוף ונשמה זאלן נתאחד ווערן, דורך דער עבודה פון קיום התורה ומצוות, וואס זיי זיינען דוקא בדברים גשמיים, צו ממשיך ומגלה זיין דעם אור הקדושה אין גשמיות העולם, אזוי אז אין יעדער ענין וואס א איד טוט זאל זיך אנהערן די התאחדות פון זיין נשמה וגוף (מ"ה וב"ן) מיט דעם אויבערשטן, "שלוחו של אדם (העליון)^ט כמותו", ביז "כמותו ממש" (דער צווייטער ענין אין א שליח).

און דעריבער איז אליעזר געווען דוקא בגדר שליח צו אויפטאן נשואי יצחק ורבקה, ווייל ביי א שליח איז דא די שלימות פון יחוד מ"ה וב"ן, אז זיין מציאות ווערט כמותו פון דעם משלח (מה שאין כן א שדכן).

ועל פי זה איז אויך מובן פארוואס אברהם האט געגעבן "כל אשר לו" למלוי שליחות זו (נשואי יצחק ורבקה) - ווייל דער יחוד פון מ"ה וב"ן - וואס שלימותו וועט זיין בגאולה האמיתית והשלימה - נעמט ארום כל הענינים פון כל סדר השתלשלות וכל התורה ומצוות וכו', אזוי אז עס איז ניטא קיין זאך חוץ ממנו. דעריבער האט אברהם פריער פון דעם אפגעגעבן "כל אשר

(עו) ראה תניא פל"ב.
(עח) ראה לקו"ת ויקרא א, ג.
(עט) שם.

(עו) נוסח ברכות השחה. וראה לקו"ת האזינו עא, א ואילך.
דרושים ליוהכ"פ סט, א. ובכ"מ.
(עו) איוב לא, ב. תניא רפ"ב.

ווארום בכדי אויפטאן דעם יחוד הנשמה וגוף ביי אידן (דורך "יכוף כל ישראל לילה בה ולחזק בדקה"^{פג}), און יחוד רוחניות וגשמיות בעולם, דארף ביי אים אליין זיין ביידע ענינים און ווי זיי ווערן פאראיינציקט.

י. על פי זה וועט מען פארשטיין דעם תוכן פון בקשת משה "שלח נא ביד תשלח": מיט דער בקשה והצעה האט משה געוואלט אויפטאן - און אויפגעטאן בפועל - דעם חיבור והתאחדות פון "גואל ראשון" (משה) און "גואל אחרון" (משיח):

משה^{פג} מצד עצמו איז ענינו (בעיקר) חקמה (תורה), כמו שכתוב^{פד} "זכרו תורת משה עבדי", ו"משה קבל תורה מסיני". משיח מצד עצמו איז ענינו (בעיקר) מלכות - "יעמוד מלך מבית דוד"^{פה}. ויש לומר אז דאס איז על דרך דער חילוק צווישן מעלת המשפיע (חקמה, ראש הספירות) און מעלת המקבל (מלכות), על דרך דער אונטערשייד צווישן אור השמש (משפיע) און אור הלבנה (מקבל, מלכות, פארבונדן מיט דוד מלכא משיחא^{פו}):

"משה קבל תורה מסיני ומסרה כו", ער האט מקבל געווען כל התורה, וואס זי איז דער מקור אויף אלע השפעות, און פון איר ווערט נמשך דער כח אויף אלע ענינים, כולל - אויך דער כח אויף דער גאולה (אויך די גאולה העתידה);

משיח איז ענינו "גואל אחרון" - וואס ער קומט בסוף העבודה (מלכות, סוף הספירות) בסוף זמן הגלות, אבער אין דעם איז דא די מעלה פון מקבל, וואס דורך זיין ביטול איז ער אין זיך כולל אין א פנימיות אלע השפעות מלמעלה, ואדרבה

ויש לומר, אז דאס וואס דאס שטייט אין אנהויב לקוטי תורה, איז מרמז אז דאס איז די התחלה פון עבודת האדם - די ידיעה אז ער איז שלוחו של אדם העליון; און בסיום הלכות תורה - ווערט ערקלערט די שלימות פון דער עבודה: יחוד מ"ה וב"ן, אלס הכנה צו די נשואין לעתיד לבא.

ט. על פי זה וועט מען פארשטיין דעם ענין פון משיח אלס שליח ("שלח נא ביד תשלח"):

משיח איז דער שליח, דורך וועלכן עס פירט זיך דורך שלימות ענין השליחות - יחוד מ"ה וב"ן [וואס האט זיך אנגעהויבן בשליחות אליעזר בנשואי יצחק ורבקה] - די שליחות פון דעם אויבערשטן צו ברענגען די גאולה האמיתית והשלימה, ווען עס וועט זיין שלימות היחוד פון נשמה וגוף, ישראל וקודשא בריך הוא כולא חד. און אויך בעולם - די שלימות הגילוי פון אלקות אין עולם הזה הגשמי, אזוי אז די גאנצע וועלט ווערט א דירה לו יתברך בתחתונים^{פז}.

על פי זה איז מובן פארוואס משיח אליין האט אין זיך (אויך) דעם גדר פון א שליח וואס באשטייט פון א חיבור ויחוד פון צוויי ענינים (יחוד מ"ה וב"ן): א מציאות לעצמו כביכול פון א נשמה בגוף, א בשור ודם [כפסק דין הרמב"ם^{פח} אז משיח איז א "מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצוות פדוד אביו כו", און "ילחום מלחמת ה'" וואס דאס באווייזט אז ער געפינט זיך אין אן עולם וואו עס זיינען דא מנגדים און דעריבער דארף ער האלטן מלחמה - וינצח^{פח}], און צוזאמען דערמיט - שלוחו של אדם (העליון) כמותו ממש,

פג) מלאכי ג, כב. וראה שבת פט, א. שמו"ר פ"ל, ד. וש"נ. פד) כמוזגש בזה שאומרים בנוסח קידוש לבנה "דוד מלך ישראל חי וקיים", ש"נמשל ללבנה" (ר"ה כה, א ובפרש"י), "ועתיד להתחדש כמותה, וכנסת ישראל תחזור להתדבק בבעלה שהוא הקב"ה דוגמת הלבנה המתחדשת עם החמה, כמ"ש (תהלים פד, יא) שמש ומגן ה' כו" (רמ"א אור"ח סת"ו ס"ב).

פ) ראה תנחומא נשא טז. שם בחוקותי ג. במדב"ר פ"ג, ו. תניא רפ"ו. פא) הל' מלכים פ"א ה"ד. פב) כהמשך לשון הרמב"ם שם (בדפוס רומי ואמסטרדם, וכן בכת"י תימן): אם עשה והצליח ונצח כו'. פכ) בהבא בתלן, ראה אוה"ת ויצא קיח, א. סה"מ תרע"ח ע' קמו.

יעדער איד איז א שליח של הקדוש ברוך הוא "לשמש את קונו". וכללות שליחותו באשטייט אין - "להאיר על הארץ"³⁵, באלייכטן די גאנצע וועלט מיט דעם אור הקדושה ואור האלקי. און אין דעם זיינען פאראן בכללות צוויי אופנים על דרך ווי די "שני המאורות הגדולים", "מאור הגדול" און "מאור הקטן"³⁶ [כידוע אז "את העולם נתן בלבם"³⁷, אין יעדער איד שפיגלען זיך אפ כל עניני העולם] - זיין עבודה אלס א משפיע (שמש); און זיין עבודה אלס א מקבל (לבנה), וואס דורך דעם ווערט אויך "להאיר על הארץ" באור חוזר (על דרך מתלמידי יותר מקלם"³⁸, וכיוצא בזה). ויש בזה מה שאין בזה.

ובפרטיות זיינען דאס די ביידע ענינים וואס דארפן זיין אין א שליח: (א) א ביטול צו דעם משלח (על דרך לבנה), און (ב) א מציאות בפני עצמו, א בר דעת, וואס קלייבט זיך אליין פאנאנדער מיט זיין אייגענעם שכל ווי ער דארף אויספירן שליחותו (על דרך שמש) - "להאיר על הארץ".

און דערפון וואס משה ומשיח שטייען בהתאחדות ("גואל ראשון הוא גואל אחרון") ווערט מעין זה אויך נמשך כח אין דער עבודה פון א אידן, אז ביי אים זאלן נתאחד ווערן ביידע ענינים אלס שליח.

[ויש לומר אז דאס איז אויך מרומז אין דעם ווארט "שמש", וואס האט צוויי פירושים: שמש - וואס באלייכט (משפיע), "להאיר על הארץ", און "שמש" מלשון שימוש - דער ביטול פון דעם שליח, מצד דעם וואס "אני נבראתי אלא לשמש את קוני"³⁹, ביז אז "אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני"⁴⁰].

- דער אור המקבל דערגרייכט און נעמט זיך נאך העכער פון דעם אור המשפיע, ווי ס'וועט נתגלה ווערן בגאולה האמיתית והשלימה או "נקבה תסובב גבר", די מעלה פון דעם גוף פון אידן (לגי זיין נשמה), וואס דוקא אין אים איז דא דער כח העצמותי, ביז אז לעתיד לבא הנשמה נזונת מן הגוף⁴¹. און דעריבער וועט דוקא משיח צדקנו ברענגען די גאולה - די גאולה ושלימות פון אלע ענינים, אויך פון משה רבינו.

ויש לומר אז דורך דעם וואס משה האט אויסגעפירט אז "שלח נא ביד תשלח", על ידי זה וואס "גואל ראשון הוא גואל אחרון" (פנ"ל סעיף ב), האט זיך אויפגעטאן דעם יחוד פון ביידע ענינים ומעלות - אז משיח האט אין זיך ביידע ענינים ומעלות: נוסף צו דעם וואס ער איז א מלה, איז ער (אויך) א רב⁴² (חכמה), וילמד תורה כל העם כלום⁴³, און אויך צו משה רבינו און די אבות כו"פ⁴⁴ [ועל דרך זה אין משה - האט ער אויך די מעלה פון מלך⁴⁵, "ויהי בישורון מלך"⁴⁶].

ויש לומר אז דאס איז אויך מרומז אין דעם וואס "משיח" איז בגימטריא "שליח" בתוספת עשר⁴⁷ - ווייל שלימות גילוי המשיח איז דורך דעם וואס ער פירט אויס עבודתו אלס שליח מיט אלע נפש כחות נפשו, פון חכמה ביז מלכות.

יא. על פי הידוע אז יעדער איד האט אין זיך מבחינת משה⁴⁸ ומבחינת משיח⁴⁹ - איז מובן, אז בא יעדער איד איז דא מעין פון די ביידע ענינים הנ"ל:

פמ"ח, ד. ועוד) שהובא ברמב"ן עה"פ.
 (צב) ראה בארוכה לקו"ש חכ"ט ע' 358 ואילך.
 (צג) תניא רפמ"ב.
 (צד) מאור עינים ס"פ פינחס.
 (צה) בראשית א, טו.
 (צו) שם, טז.
 (צז) קהלת ג, יא. וראה לקו"ת במדבר ה, ריש ע"ב.
 (צח) תענית ז, א.
 (צט) כ"ה גירסת הש"ס כת"י (אוסף כתבי היד של תלמוד הבבלי, ירושלים תשכ"ד) במשנה וברייאתא סוף קידושין. וכן הובא במלאכת שלמה למשנה שם. וראה גם יל"ש ירמ"י רמז רעו.

פה) ראה תניא אגה"ק ס"כ (קל, ריש ע"ב). סה"ש תורת שלום ע' 120 ואילך.
 פו) המשך וככה תרל"ז פצ"א יב. וראה גם סה"ש תורת שלום ס"ע 127 ואילך. סה"מ קונטרסים ח"ב תיג, ב. ובכ"מ.
 פז) ראה סהמ"צ להצ"צ מצות מינוי מלך (דרמ"צ קח, א ואילך). ובכ"מ.
 פח) ראה רמב"ם הל' תשובה ספ"ט. לקו"ת צו יז, א ואילך. ובכ"מ.
 פט) ראה לקו"ת שם. ובכ"מ.
 צ) רמב"ם הל' בית הבחירה פ"ו ה"א. ועוד (נסמן בלקו"ש חי"ט ע' 170 הערה 54).
 צא) ברכה לג, ה. וכפי"ח חז"ל (מדרש תהלים בתחלתו. שמו"ר

וידידי, און אלע צו וועמען ער קען דערגרייכן.

און אין דעם קומט צו במיוחד - בנוגע צו די וועלכע האבן זוכה געווען, אז פון צווישן עם ישראל גופא, זיינען זיי אויסגעקליבן געווארן אלס שלוחים פון נשיא דורנו, וואס כל עבודתם בכל המעט-לעת כולו איז געווינדמעט צו אויספירן שליחותם אין הפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה, און ברענגען די גאולה.

ועל אחת כמה וכמה ווען די שלוחים מכל קצוי תבל קלייבן זיך צוזאמען אין א "כינוס השלוחים העולמי", וואס כינוס "לצדיקים הנאה להן והנאה לעולם", דאס ברענגט הנאה אמיתית - הנאה דקדושה - להן און לעולם, אויך מלשון העולם והסתור¹⁹. ובפרט אז דאס איז א "כינוס השלוחים העולמי", שלוחים וואס געפינען זיך בכל קצוי העולם כולו, און עבודתם באשטייט פון מבטל זיין דעם העולם והסתור פון עולם און אים איבערמאכן, ביז אז ער זאל ווערן א דירה לו יתברך, באופן פון יחוד מ"ה וב"ן, אלס הכנה צו דער גאולה, כנ"ל.

יג. אין דעם גופא - וואס איז שייך צו דעם כינוס השלוחים בכל שנה ושנה - קומט צו דער חידוש בשנה זו במיוחד אין דעם קשר פון דער עבודת השליחות מיט "שלח נא ביד תשלח", די שליחות פון משיח צדקנו:

מ'האט גערעדט פריער (סעיף א), אז כבוד קדשת מורי וחמי אדמו"ר נשיא דורנו האט מודיע געווען, אז מ'האט שוין פארענדיקט אלע עניני העבודה, און מ'שטייט שוין גרייט, "עמדו הכן כלכם", צו מקבל זיין משיח צדקנו.

ווי מ'זעט דאס אויך (פמדובר כמה פעמים) אין דעם וואס אין די מאורעות העולם ווערן מקנים כמה סימנים אויף דער גאולה, אנהויבנדיק פון דעם סימן (אין ילקוט שמעוני²⁰) אז "הגיע זמן גאולתכם" פון דעם וואס "מלכיות מתגרות זו בזו"²¹,

ועל פי המדובר לעיל, אז דער כח אויף ענין השליחות בכלל קומט פון דעם ערשטן שליחות שבתורה - די שליחות וואס אברהם האט געשיקט אליעזר'ן צו מאכן דעם שידוך פון יצחק ורבקה, איז אויף מובן, אז כשם ווי אין דער שליחות הראשונה, האט אברהם (דער משלח) געגעבן "כל אשר לו", ווארום דאס איז נוגע צו מילוי השליחות בשלימותה, אז אלע פרטים וענינים זאלן זיין דורכגענומען מיט דער נקודה כללית פון יחוד מ"ה וב"ן (נשואי יצחק ורבקה), אזוי אויך בכל שליחות ושליחות פון א אידן "לשמש את קונו", באקומט ער כביכול "כל אשר לו" פון דעם משלח (דער אויבערשטער), ביז דעם כח פון עצמותו ומהותו יתברך (וואס איז כולל "כל אשר לו"), צו אויפטאן דעם יחוד פון נשמה וגוף פון א אידן בעולם הזה הגשמי. און אין אן אופן, אז כל הפרטים ופרטי פרטים בעבודתם של ישראל, ווערן דורכגענומען בגלוי מיט דעם איין און איינציקער נקודה און צוועק: דער גילוי פון משיח צדקנו (שלימות ענין השליחות, יחוד מ"ה וב"ן).

יב. אין דעם אלעם קומט צו נאכמער בדורנו זה במיוחד - אין וועלכן ס'איז צוגעקומען א חידוש אין דעם ענין השליחות, אז כבוד קדשת מורי וחמי אדמו"ר נשיא דורנו האט ממנה געווען יעדער אידן פון דעם דור צו זיין זיינער א שליח אין הפצת התורה והיהדות און הפצת המעיינות חוצה, ביז צו ברענגען די גאולה האמיתית והשלימה.

און ווי מ'זעט בפועל, אז איצטער קומט אן לייכטער מסביר זיין א אידן - אפילו אזא וואס האט לפני זה בגלוי דערצו קיין שייכות ניט געהאט - אז נוסף אויף זיין אייגענער עבודה, האט ער אויך די אחריות צו זיין א "שליח", צו משפיע זיין (פון זיינע מעלות וידעויות כו') אויף אנדערע, אנהויבנדיק פון בני ביתו און חבריו

ק) משנה סנהדרין עא, סע"ב.

קא) ראה לקו"ת שלח לו, ד. ובכ"מ.

קב) ישע"י רמז תצט.

קג) מדרש לקח טוב לך לך יד, א. וראה גם ב"ר פמ"ב, ד.

וכשיגיע הזמן יגלה אליו השם יתברך וישלחו כו"ק, ועל פי הודעת כבוד קדשת מורי וחמי אדמו"ר נשיא דורנו, דער איינציגער שליח שבדורנו, דער איינציגער משיח שבדורנו, אז מ'האט שוין אלץ פארענדיקט - איז פארשטאנדיק אז ס'הויבט זיך אן מקוים ווערן דער "שלח נא ביד תשלח", די שליחות פון כבוד קדשת מורי וחמי אדמו"ר. און דערפון איז מוכן, אז די איינציקע זאך וואס איז איצטער געבליבן אין דער עבודת השליחות, איז: צו מקבל זיין פני משיח צדקנו בפועל ממש, בכדי ער זאל קענען מקיים זיין שליחותו בפועל און ארויסנעמען אלע אידן פון גלות!

און דאס שטייט נאכמער בהדגשה אין דעם שבת פרשת חיי שרה (ווען עס קומט פאר דער כינוס השלוחים), ווען מ'האט געלייענט וועגן שליחות אברהם לאליעזר לנשואי יצחק ורבקה, וואס גיט דעם כח אויף כל עניני השליחות, ובמיוחד - שלימות ענין השליחות פון משיח צדקנו.

און דערצו איז דאס אויך שבת מברכים ראש חודש כסלו [ובשנה זו - צוויי טעג ראש חודש], דער חודש הגאולה, וחודש פון מתן תורה דפנימיות התורה^ק, דער חודש השלישי בימי הגשמים [כנגד חודש השלישי בימי הקיץ^ק (חודש סיון) - דער חודש פון מתן תורה הנגלית^ק]. ולהוסיף, אז גשמים איז אויך פארבונדן מיט שליחותו של משיח - מלמטה למעלה (על דרך לבנה). "ואד יעלה מן הארץ"^ק, אז דוקא "מן הארץ" (ב"ו), א גשמה בגוף, ווערט פון חומריית גשמיות און פון גשמיות ווערט אן "אד" (יסוד האויר, דער איידלסטער יסוד), וואס איז "יעלה" למעלה מעלה, נאך העכער פאר "רוח אלקים מרחפת על פני המים", "זה רוחו של מלך המשיח"^ק - ווייל עס ווערט די תחיה אלס נשמתו דכבוד קדשת מורי וחמי אדמו"ר

בפרט אין די מדינות הערביים [כולל - וואס מ'האט געווען בימים אלו, אז אין דער אזוי גערופענעם "ועידת השלום", האבן זיי מודיע געווען אז מ'איז גרייט מותר זיין אויף כל הענינים צוליב "שלום" כביכול, ובפועל האט זיך ארויסגעוויזן אז "לא דבים ולא יער"! ואין פאן מקומו].

און עס איז שוין מקוים געווארן דעם סימן פון שנה שעברה - ה'תשנ"א ראשי תיבות היה תהא שנת נפלאות אראנו, און בהוספה בשנה זו - והולך ונמשך - היה תהא שנת נפלאות בה, (און) בתוכה - אז דאס (נפלאות) ווערט דער מהות ותוכן ונשמה פון דעם יאר.

און מ'זעט בפועל ווי עס איז געווארן און עס ווערט דער "ילחום מלחמת ה'" וינצח בכמה וכמה ענינים - ודוקא מתוך מלחמה של שלום. און נצחון איז אויך מלשון נצחיות, פארבונדן מיט דעם גילוי פון "נצח": נ' - גילוי שער הנור, צ' - שנת הצדיק (ווי אידן האבן אנגערויפן דעם יאר), און ח' - דער גילוי פון משיח צדקנו, וואס איז פארבונדן מיט מספר שמונה (שמונה נסיכי אדם^ק).

דערפון איז פארשטאנדיק, אז וויבאלד די שלוחים האלטן שוין פון לאנג נאך מילוי התחלת עבודת השליחות בהפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה, און פון לאנג נאך אמצע עבודת השליחות, ביז אז מ'האט שוין מסיים געווען די שליחות (כהודעת נשיא דורנו הנ"ל), ואף על פי כן איז די גאולה האמיתית והשלימה נאך ניט געקומען בפועל ממש - דארף מען זאגן אז ס'איז נאך געבליבן עפעס צו טאן וואס וועט ברענגען די גאולה בפועל.

און דאס איז: על פי הידוע אז "בכל דור ודור נולד א' מזרע יהודה שהוא ראוי להיות משיח לישראל"^ק, "א' הראוי מצדקתו להיות גואל

קד) סוכה נב, ב.
 קה) פי' הברטנורא למגילת רות.
 קו) ראה שו"ת חת"ס חו"מ (ח"ו) בסופו (סצ"ח). וראה שד"ח פאת השדה מערכת האל"ף כלל ע'. ועוד.
 קז) ראה לקוטי לוי"צ אגרות ע' רה. ריו.
 קח) ראה לקוטי תורה להאריז"ל פ' ויצא. ועוד.
 קט) בראשית ב, ו.
 קי) בראשית א, ב. ובב"ר פ"ב, ד. פ"ח, א.

איז מסביר דעם ענין פון משיח כמבואר בתורה שבכתב ובתורה שבעל פה באופן המתקבל צו יעדערן לפי שכלו והבנתו, כולל במיוחד - דורך לימוד עניני משיח וגאולה, ובפרט באופן פון חכמה בינה ודעת.

און היות אז דאס איז די עבודה פון דעם זמן, איז מובן אז דאס איז שייך צו יעדער אידן און אויסנאם קלל.

טו. ויהי רצון, אז דורך דעם וואס יעדער שליח וועט ממלא זיין תפקידו בשלימות מיט אלע זיינע עשור כחות הנפש, און בפרט אז אלע שלוחים וועלן זיך "צוואמענלייגן" יבנסו אין דעם - וועט מען תיכף ומיד ממש ברענגען (הגילויי ושלימות פון) דעם שליח העיקרי והאמיתי צוואמען מיט גילוי עשור כחות שלו - "שלא נא ביד תשלח", דער שליח שבדורנו - כבוד קדשת מורי וחמי אדמו"ר נשיא דורנו - און ווי דאס איז געווען בדור שלפניו, אז כבוד קדשת מורי וחמי אדמו"ר איז נתאחד געווארן מיט אביו וואס ער איז געווען בנו יחידו, אזוי אז מ'האט די שלימות פון אלע "שבעה קני המנורה", אלע שבעה דורות.

ועוד ועיקר: ויבאלד אז מ'האט שוין פארענדיקט די עבודת השליחות - קומט צוגיין יעדער שליח צו דעם משלח האמיתי, דער אויבערשטער, און איז מודיע: עשיתי את שליחותי, און איצטער איז געקומען די צייט אז דו כביכול זאלסט טאן דיין שליחות [וואס אויך דער אויבערשטער איז א שליח ("מגיד דבריו ליעקב גו"²⁷), און צוואמען מיט די עשור ספירות - איז עצמות ומהות אליין כביכול משיח צדקנו]: "שלא נא ביד תשלח"²⁸ - שיק אונז משיח צדקנו בפועל ממש!

און אפילו אויב עס קען נאך זיין א ספק אז דער אויבערשטער וויל האלטן אידן נאך א רגע אין גלות צוליב דעם גודל הנחת רוח והנאה וואס

בפועל ממש, אלס נשמה בגוף (און ניט בלויז ווי ער איז רוח . . מרחפת על פני המים").

יד. דערפון האט מען די הוראה בפועל וואס מ'דארף ארויסנעמען שטייענדיק איצטער בא דער התחלה ופתיחה פון דעם "כינוס השלוחים העולמי":

לכל לראש - דארף מען ארויסקומען מיט א הכרזה והודעה צו אלע שלוחים, אז די עבודת השליחות איצטער און פון יעדער אידן באשטייט אין דעם - אז מ'זאל מקבל זיין פני משיח צדקנו.

דאס הייסט: אלע פרטים אין דער עבודת השליחות פון הפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה, דארפן זיין דורכגענומען מיט דער נקודה - ווי דאס פירט צו קבלת משיח צדקנו.

ווי אונטערשטראכן אין דעם נושא הכינוס - "כל ימי חייה ליהביא לימות המשיח"²⁹: אלע עניני עבודה (בכל ימי חייה, ובכל יום עצמו - בכל פרטי ושעות היום) דארפן זיין דורכגענומען מיט "להביא לימות המשיח", ניט בלויז "לרבות" (ווי עס שטייט בכמה מקומות), אז ער (דער שליח) שטייט און ווארט ביז משיח וועט קומען און דעמולט וועט ער אין דעם איינטייל נעמען און דערפון הנאה האבן וכו', נאר - "להביא", ער טוט כל התלוי בו צו ברענגען "לימות המשיח" לשון רבים, ניט בלויז די התחלה פון איין טאג נאר פון ימות (לשון רבים) - ימות המשיח (און ניט נאר ווען משיח איז "בתזקת משיח"³⁰, נאר אלע ימות המשיח - אויך די שלימות פון "משיח ודאי"³¹ וכו').

ובפשטות מיינט דאס - אז פון דעם כינוס השלוחים דארף מען קומען און להביא החלטות טובות ווי יעדער שליח דארף זיך אליין צוגרייטן און צוגרייטן אלע אידן במקומו ובעירו וכו' צו מקבל זיין פני משיח צדקנו, דורך דעם וואס ער

קיג) להעיר מהשייכות לשנה זו - ד"שלא נא ביד תשלח" הוא ר"ת תשנ"ב.

קיא) ברכות פ"א מ"ה.
קיב) תהלים קמז, יט. וראה שמו"ר פ"ל, ט.

דעם וואס מ'נעמט אן אויך די החלטה טובה צו לערנען גאנץ ספר תורה אור ולקוטי תורה כל חלקיהם עד סיומם. וואס דורך לימוד התורה בענינים אלו, איז דאס נאכמער ממהר די המשכה בפועל].

ביז באופן אז נקבה תסובב גבה, דער אויבערשטער אליין כביכול דאנקט אפ אידן, יעדער איד און אלע אידן, פאר זייער עבודה (אפילו אויב דאס איז ניט געווען בתכלית השלימות).

און ער פירט אלע אידן אין ארץ הקדש, ירושלים עיר הקדש, להר הקדש, לבית המקדש השלישי, ועוד והוא העיקר - תיכף ומיד ממש.

די עבודה אין גלות פארשאפט אים - שרייט א איד: "כל מה שיאמר לך הבעל הבית עשה חוץ מצא"י", אלץ וואס דער בעל הבית זה הקדוש ברוך הוא זאגט דארף מען טאן "חוץ מצא", צו בלייבן נאך א רגע חס ושלום במצב פון "צא" בחוץ פון שולחן אביהם, מען בעט און מען מאנט כביכול בא דעם אויבערשטן: "שלח נא ביד תשלח" - בשנת ובתחלתה "יד תשלח" און ברענג שוין די גאולה האמיתית והשלימה!

און צוזאמען מיט שלימות בעבודת השליחות (בסיום לקוטי תורה פרשת ברכה) האט מען גלייך די שלימות הנשואין - שיר השירים - פון ישראל וקודשא בריך הוא [ובפרט דורך

קיד) פסחים פו, ב.

נקודות למחשבה ?

חסיד עושה מבצעים כי זה מה שהרבי ביקש ממנו. שליח עושה מבצעים כי:

איך מפתחים ומגיעים לחשיבה ומצב נפשי של שליחות?

אילו צעדים קטנים אך יסודיים תוכלו לנקוט כדי ליישם את תשובתכם לשאלה הקודמת?

האם התוכן של השיעור הזה משנה את ההסתכלות על ג' תמוז
והתקופה הנוכחית שאנו נמצאים בה? אם כן, כיצד?

מצאו תחום אחד או משבצת אחת בחיים, שבהם אם הייתם רואים
את עצמכם (יותר) כשליח, הייתם פועלים ומגיבים אחרת.

הצעת שלבים ליישום

להלן הצעה של כמה צעדים ליישום, בהתבסס על השיעור החודשי:

- השליח הוא אדם כזה ש – לא ממלא את הוראותיו של, אלא – מסונכרן עם הרבי, המשלח. אנו נעשים מסונכרנים עם המשלח על ידי שאנו משתפים ומאמצים את הבנותיו, השקפותיו, נקודות המבט שלו ורגשותיו. אנו עושים זאת בכך שאנו לומדים בדרך קבע את השיחות, מאמרים, מכתבים וכו' של הרבי – שרעיונותיהם מעצבים את המוח והלב שלנו.

ודאו שיש לכם סדנת סנכרון (לימוד) יומית!

- כאשר מסונכרנים עם המשלח, התוצאה היא שאידישקייט וחסידישקייט לא חייבים לבוא על חשבון האישיות והזהות שלכם – ואדרבה. אפשר וצריך לשים את התשוקות והכישרונות שלכם במרכז השליחות. זכרו: אתם לא מכניעים את הזהות והמציאות שלכם; אתם מרוממים אותן.

מצאו כישרון או כוח אחד (לפחות) שיש לכם ושאלו את עצמכם: איך אני מנצל וממקסם אותו בשליחות שלי?

- כעת, כשאתם בסנכרון, והמטרות של הרבי הן המטרות שלכם, הבינו שאין לכם מטלה (או מטלות) לבצע, אלא משימה להשלים. קחו בעלות אישית על המשימה וקחו אותה עד הסוף!
מצאו "פרויקט" אחד שהוא (אמור להיות) חלק מהשליחות שלכם ותפתחו תוכנית פעולה – עם כמה שלבים שנדרש – המפרטת כיצד ליישם אותו במלואו ולהביא להשלמתו.

מוקדש לשותפתנו לחזון

קרן ישראל

יהי רצון שיתברכו בשפע של בריאות וחיים
ארוכים, נחת מכל משפחתם, והצלחה
מיוחדת בכל ענייניהם

